

คำนำ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 มีบทบาทภารกิจที่สำคัญในการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม เพื่อคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ การพัฒนาสังคมและจัดทำยุทธศาสตร์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ในการดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมนั้น ต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพ มีความถูกต้องชัดเจนและสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการจัดบริการทางสังคมและการแก้ไขปัญหาสังคมได้ถูกต้อง ตรงตามความต้องการและสภาพปัญหาทางสังคมของแต่ละพื้นที่ได้

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 ได้รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ทางสังคม วิเคราะห์สรุปผล และจัดทำรูปแบบรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 (จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานทางสังคม ข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย และสถานการณ์ที่สำคัญในพื้นที่กลุ่มจังหวัด

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไปในการวิเคราะห์และเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคม ตลอดจนนำไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นได้ ต่อไป

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตุลาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญแผนภาพ	ง – จ
บทสรุปผู้บริหาร	ฉ- ญ
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน	2
1.4 วิธีการดำเนินงาน	2
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	3
2.1 ข้อมูลทางกายภาพของกลุ่มจังหวัด	3
2.2 หน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	5
2.3 ภาคีเครือข่าย/ทุนทางสังคม	6
2.4 โครงสร้างประชากร	7
2.5 เศรษฐกิจ	7
2.6 การศึกษา	8
2.7 แรงงาน	9
2.8 สาธารณสุข	10
ส่วนที่ 3 สถานการณ์ทางสังคมตามกลุ่มเป้าหมาย	12
3.1 เด็กและเยาวชน	12
3.2 สตรีและครอบครัว	14
3.3 ผู้สูงอายุ	20
3.4 คนพิการ	22
3.5 สถานการณ์เชิงประเด็น	24
3.6 การสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม Social Map	26
ส่วนที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	28
4.1 สรุปสถานการณ์ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด	28
4.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	29
ภาคผนวก	30
บรรณานุกรม	33

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 พื้นที่/อาณาเขต	3
ตารางที่ 2 เขตการปกครอง	4
ตารางที่ 3 หน่วยงานสังกัดกระทรวง พม.	5
ตารางที่ 4 ภาษีเครื่องใช้/ทุนทางสังคม	6
ตารางที่ 5 ข้อมูลด้านประชากร	7
ตารางที่ 6 การศึกษา	8
ตารางที่ 7 แรงงาน	9
ตารางที่ 8 บุคลากรทางการแพทย์	10
ตารางที่ 9 หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	10
ตารางที่ 10 กำลังแรงงานสตรี	14
ตารางที่ 11 จำนวนครัวเรือน	16
ตารางที่ 12 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน	17
ตารางที่ 13 หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน	18
ตารางที่ 14 สถิติการจดทะเบียนหย่าร้าง	19
ตารางที่ 15 คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	22
ตารางที่ 16 คนพิการที่สามารถทำงานในสถานประกอบการ	23
ตารางที่ 17 คนพิการที่ถูกทอดทิ้ง/ไม่ได้รับความเอาใจใส่จากครอบครัว	23

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
แผนภาพที่ 1 ผลลัพธ์จังหวัดต่อหัวต่อปี	8
แผนภาพที่ 2 เส้นความยากจน	8
แผนภาพที่ 3 โครงสร้างประชากรเด็กและเยาวชน	12
แผนภาพที่ 4 สถิติเด็กออกเรียนกลางคันในการศึกษาภาคบังคับ	12
แผนภาพที่ 5 เด็กที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาแต่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้	13
แผนภาพที่ 6 อัตราการคลอดของแม่วัยรุ่นไทย	13
แผนภาพที่ 7 โครงสร้างประชากรหญิง	14
แผนภาพที่ 8 ปัญหาสตรี	15
แผนภาพที่ 9 หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน	18
แผนภาพที่ 10 จำนวนครัวเรือนที่ประสบปัญหา	19
แผนภาพที่ 11 สถิติการจดทะเบียนหย่าร้าง	19

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพ	หน้า
แผนภาพที่ 12 ความรุนแรง	20
แผนภาพที่ 13 แนวโน้มประชากรผู้สูงอายุ	20
แผนภาพที่ 14 ชมรม เครือข่าย องค์กรด้านผู้สูงอายุ	21
แผนภาพที่ 15 ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหา	21
แผนภาพที่ 16 ขอทาน คนไร้ที่พึ่ง ผู้แสดงความสามรถ	24
แผนภาพที่ 17 ผู้มีรายได้น้อย	26
แผนภาพที่ 18 การสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม Social Map	26
แผนภาพที่ 19 ประเด็นปัญหา	27
แผนภาพที่ 20 ความต้องการ	27

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญรวมถึงสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการใช้ค่าสถิติ เพื่อแสดงถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเก็บ รวบรวมข้อมูล ประมวลผล วิเคราะห์สถานการณ์สภาพแวดล้อม และคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคม และผลกระทบ เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานการจัดทำแผนงานโครงการกิจกรรมระดับกลุ่มจังหวัด สรุปได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ มีพื้นที่ประมาณ 51,720.192 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 32,323,870 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงคือ ทิศเหนือติดกับจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดศรีสะเกษ ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี และจังหวัดนครนายก ทิศใต้ติดกับจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว และราชอาณาจักรกัมพูชา มีเขตการปกครองท้องถิ่นที่แบ่งเป็นออกเป็น 4 จังหวัด 88 อำเภอ 761 ตำบล และ 10,038 หมู่บ้าน การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีองค์การบริหารส่วนจังหวัด 4 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 9 แห่ง เทศบาลตำบล 206 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 639 แห่ง มีหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในกลุ่มจังหวัดทั้งหมด 25 หน่วยงาน จังหวัดนครราชสีมา 10 หน่วยงาน จังหวัดชัยภูมิ 3 หน่วยงาน จังหวัดบุรีรัมย์ 6 หน่วยงาน และจังหวัดสุรินทร์ 6 หน่วยงาน มีภาคีเครือข่าย/ทุนทางสังคม จำนวนทั้งหมด 14,084 แห่ง แบ่งเป็น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวน 9,525 คน ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน 120 แห่ง ศูนย์บริการคนพิการจำนวน 188 แห่ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน 675 แห่ง องค์กรสวัสดิการชุมชน จำนวน 437 แห่ง องค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน 227 แห่ง สภาเด็กและเยาวชน จำนวน 931 แห่ง สถานรับเลี้ยงเด็ก จำนวน 51 แห่ง และมีผู้ขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน 1,930 คน มีประชากรผู้มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านรวมทั้งสิ้น 6,684,144 คน แบ่งเป็นชาย 3,309,999 คน หญิง 3,374,145 คน มีจำนวนเด็ก (อายุแรกเกิด – 18 ปีบริบูรณ์) จำนวน 1,440,669 คน คิดเป็นร้อยละ 21.55 ของประชากรกลุ่มจังหวัด มีจำนวนประชากรเยาวชน (อายุตั้งแต่ 18 ปี – 25 ปีบริบูรณ์) จำนวน 676,500 คน คิดเป็นร้อยละ 10.13 ของประชากรกลุ่มจังหวัด มีจำนวนประชากรวัยแรงงาน (อายุตั้งแต่ 25 ปี – 60 ปี) จำนวน 3,518,626 คน คิดเป็นร้อยละ 52.64 ของประชากรกลุ่มจังหวัด มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) จำนวน 1,048,349 คน คิดเป็นร้อยละ 15.68 ของประชากรกลุ่มจังหวัด มีจำนวนสถานศึกษาทั้งหมดจำนวน 4,284 แห่ง แบ่งเป็น จังหวัดนครราชสีมา 1,603 แห่ง จังหวัดชัยภูมิ 832 แห่ง จังหวัดบุรีรัมย์ 977 แห่ง และจังหวัดสุรินทร์ 872 แห่ง

มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 963,043 คน แบ่งเป็น จังหวัดนครราชสีมา 428,756 คน จังหวัดชัยภูมิ 169,712 คน จังหวัดบุรีรัมย์ 255,398 คน และจังหวัดสุรินทร์ 109,177 คน มีจำนวนบุคลากรครูทั้งหมด 42,020 คน แบ่งเป็นจังหวัดนครราชสีมา 17,209 คน จังหวัดชัยภูมิ 7,206 คน จังหวัดบุรีรัมย์ 11,719 คน และจังหวัดสุรินทร์ 5,886 คน มีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 9,183 ห้อง แบ่งเป็น จังหวัดนครราชสีมา 2,223 ห้อง จังหวัดชัยภูมิ 492 ห้อง จังหวัดบุรีรัมย์ 765 ห้อง และจังหวัดสุรินทร์ 5,703 ห้อง อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อครู 23:1 อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน 105:1 มีจำนวนแรงงานทั้งหมด 2,982,033 คน แบ่งเป็นชาย 1,641,205 คน หญิง 1,340,827 คน กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล 41,119 คน กำลังแรงงานปัจจุบัน 2,947,539 คน มีงาน 2,898,412 คน และว่างงาน 49,126 คน มีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ในปี พ.ศ. 2559 ทั้งหมดจำนวน 13,748 คน แยกเป็น บุคลากรแพทย์ 1,849 คน ทันตแพทย์ 481 คน เภสัชกร 804 คน พยาบาลวิชาชีพ 10,457 คน และพยาบาลเทคนิค 157 คน มีจำนวนหน่วยบริการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามระดับสถานพยาบาล ปี พ.ศ. 2561 จำนวนทั้งหมด 1,155 แห่ง แยกเป็นโรงพยาบาลศูนย์ 3 แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป 5 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 81 แห่ง สาธารณสุขอำเภอ 88 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 951 แห่ง และอื่นๆ 27 แห่ง

สถานการณ์ทางสังคมตามกลุ่มเป้าหมาย

1) เด็กและเยาวชน มีประชากรเด็กและเยาวชนที่มีสัญชาติไทยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านทั้งสิ้น 2,218,646 คน แบ่งเป็นชาย 1,138,584 คน หญิง 1,080,062 คน มีปัญหาด้านเด็กและเยาวชนออกเรียนกลางคันในภาคการศึกษาบังคับในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 2,779 คน มีเด็กและเยาวชนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาแต่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 996 คน มีสถิติการคลอดของแม่วัยรุ่นในปี พ.ศ. 2558 อายุระหว่าง 14 – 19 ปีจำนวน 11,452 คน

2) สตรีและครอบครัว ประชากรสตรีในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ปี พ.ศ. 2560 ที่มีอายุตั้งแต่ 18 – 60 ปี มีทั้งหมด 2,097,995 คน มีกำลังแรงงานสตรีที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด 1,340,827 คน มีงานทำ 1,307,448 คน ว่างงาน 21,178 คน แรงงานที่รอฤดูกาล 16,015 คน และมีจำนวนสตรีที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด 1,074,002 คน แยกเป็นทำงานบ้าน 405,742 คน เรียนหนังสือ 201,354 คน อื่นๆ 466,905 คน มีจำนวนครัวเรือนในปี พ.ศ. 2560 มีทั้งหมด 1,739,620 ครัวเรือน มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนในปี พ.ศ. 2560 รวม 83,543.04 บาท ลดลงจาก ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 5,456.96 บาท มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัด ในปี พ.ศ. 2560 รวม 800,868.31 บาท เมื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนปีพ.ศ. 2560 พบว่ามีการกู้ยืมเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนมากที่สุดจำนวน 324,423.26 บาท มีสถิติการจดทะเบียนหย่า ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวน 9,425 คน เพิ่มจากปี พ.ศ. 2559 จำนวน 113 คน

3) ผู้สูงอายุ มีประชากรผู้สูงอายุในปี พ.ศ. 2560 มีประชากรจำนวน 1,048,349 คน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 จำนวน 40,707 คน โดยมีจำนวนประชากรหญิงมากกว่าประชากรชายในทุกปี มีศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ 126 แห่ง มีโรงเรียนผู้สูงอายุ 126 แห่ง มีชมรม

ผู้สูงอายุ 2,993 ชมรม และมีผู้สูงอายุที่ขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาผู้สูงอายุ 1,871 คน จากรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด ปี พ.ศ. 2560 พบว่ามีผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้และสมควรได้รับการช่วยเหลือ 3,589 ราย ผู้สูงอายุที่ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว จำนวน 6,162 ราย และมีที่อยู่อาศัยไม่มั่นคงไม่เหมาะต่อการพักอาศัยจำนวน 6,370 ราย อยู่คนเดียวตามลำพัง 1,662 ราย และมีครอบครัวยากจนจำนวน 11,151 ราย

4) คนพิการ จากสถิติข้อมูลคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการในกลุ่มจังหวัดมีจำนวนทั้งหมด 273,071 คน จังหวัดที่มีคนพิการที่มีบัตรประจำตัวมากที่สุดคือ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 82,494 คน รองลงมา คือ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 69,422 คน จังหวัดสุรินทร์ 62,570 คน และจังหวัดชัยภูมิ 58,585 คน โดยเมื่อแยกประเภทความพิการที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรกคือความพิการทางการเคลื่อนไหวจำนวน 137,564 คน ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 47,088 คน และความพิการทางการมองเห็น 40,331 คน มีจำนวนคนพิการในเขตพื้นที่ที่สามารถทำงานในสถานประกอบการได้ในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 1,889 คน ปี พ.ศ. 2557 จำนวน 2,658 คน และปี พ.ศ. 2556 จำนวน 8,042 คน

การสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม Social Map จากการสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัด พบว่ามีจำนวนครัวเรือนที่ประสบปัญหาทั้งหมด 46,992 ครัวเรือน แยกเป็นจังหวัดนครราชสีมา 9,563 ครัวเรือน จังหวัดชัยภูมิ 5,466 ครัวเรือน จังหวัดบุรีรัมย์ 21,512 ครัวเรือน และจังหวัดสุรินทร์ 10,451 ครัวเรือน มีผู้ประสบปัญหาทั้งหมด 60,317 คน แบ่งเป็นจังหวัดนครราชสีมา 16,347 คน จังหวัดชัยภูมิ 7,556 คน จังหวัดบุรีรัมย์ 23,888 คน และจังหวัดสุรินทร์ 12,526 คน โดยในจำนวนผู้ประสบปัญหาทั้งหมดนี้มีผู้ที่ไม่เคยได้รับสวัสดิการจากรัฐ 9,708 คน โดยมีประเด็นปัญหาที่พบมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ 35,550 คน ยากจน 32,471 คน หนี้สิน/ไม่มีการออม 11,553 คน อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง 10,199 คน และว่างงาน 9,494 คนมีความต้องการมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ เงินสงเคราะห์ 45,208 คน ต้องการเงินทุนประกอบอาชีพ 15,730 คน ต้องการฝึกอาชีพ 4,097 คน ต้องการทุนการศึกษา 4,831 คน และอื่นๆ จำนวน 3,482 คน

สรุปสถานการณ์ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

1) สถิติอัตราการคลอดบุตร จากสถิติการคลอดของแม่วัยรุ่นไทย ปี พ.ศ. 2558 อายุระหว่าง 14 – 19 ใน ปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 10,270 คน และปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 11,452 คน จะเห็นได้ว่ามีอัตราการคลอดบุตรของแม่วัยรุ่นเพิ่มขึ้นจำนวน 1,182 คน โดยมีแม่วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 10 – 14 ปี จำนวน 334 คน

2) สถิติการจดทะเบียนหย่า พบว่ากลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนการจดทะเบียนหย่า 9,425 คน ปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 9,312 คน และปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 9,056 คน จะเห็นได้ว่าอัตราการจดทะเบียนหย่าเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีอัตรา

การจดทะเบียนหย่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 จำนวน 256 คน และในปี พ.ศ. 2560 มีการจดทะเบียนหย่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 จำนวน 113 คน

3) โครงสร้างประชากรผู้สูงอายุ ในช่วงปี พ.ศ. 2558 มีกลุ่มประชากรผู้สูงอายุจำนวน 976,764 คน ในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 1,007,642 คน และในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวน 1,048,349 คน จะเห็นได้ว่าจำนวนกลุ่มประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีนทร์ เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 จำนวน 30,878 คน และในปี พ.ศ. 2560 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 จำนวน 40,707 คน โดยมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่เป็นเพศหญิงมากกว่าประชากรผู้สูงอายุเพศชายทุกปี

4) การจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม (Social Map) จากข้อมูลการจัดเก็บผู้ประสบปัญหาทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัด พบว่ามีจำนวนผู้ประสบปัญหาทั้งหมด 60,317 คน แบ่งเป็นจังหวัดนครราชสีมา 16,347 คน จังหวัดชัยภูมิ 7,556 คน จังหวัดบุรีรัมย์ 23,888 คน และจังหวัดสุรินทร์ 12,526 คน โดยในจำนวนผู้ประสบปัญหาทั้งหมดนี้มีผู้ที่ไม่เคยได้รับสวัสดิการจากรัฐจำนวน 9,708 คน ประเด็นปัญหาที่พบ 5 อันดับแรกคือ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ 35,550 คน ยากจน 32,471 คน มีหนี้สิน ไม่มีการออม 11,553 คน อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง 10,199 คน และว่างงาน 9,494 คน จากการสำรวจถึงความต้องการของประชาชนที่ประสบปัญหาพบว่ามีความต้องการมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ เงินสงเคราะห์ 45,208 คน ต้องการเงินทุนประกอบอาชีพ 15,730 คน ต้องการฝึกอาชีพ 4,097 คน ต้องการทุนการศึกษา 4,831 คน และอื่นๆ 3,482 คน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การดำเนินนโยบายเกี่ยวกับการคลออดของแม่ข่ายรุ่นไทย ควรดำเนินการร่วมกับองค์กรภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ทำงานกับกลุ่มเป้าหมายและมีองค์ความรู้ สถิติข้อมูลต่างๆ ที่สามารถเป็นประโยชน์ในการดำเนินการเพื่อลดปัญหาการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควรได้

2) การดำเนินนโยบายด้านความมั่นคงของครอบครัว เพื่อลดอัตราการจดทะเบียนหย่า เนื่องจากการจดทะเบียนหย่า เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาในครอบครัว คนในครอบครัว และอาจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา

3) การดำเนินนโยบายด้านผู้สูงอายุ จากสถิติการเพิ่มจำนวนประชากรของผู้สูงอายุและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย รัฐบาลควรมีนโยบายเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุมากขึ้น เช่น ด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านการส่งเสริมอาชีพรายได้ให้กับผู้สูงอายุ ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ รวมถึงการเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนที่ก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุด้วย

4) จากผลการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม (Social Map) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีนทร์ พบปัญหาเกี่ยวกับรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ปัญหาความยากจนมากที่สุด ชี้ให้เห็นถึงปัญหาทางเศรษฐกิจในกลุ่มจังหวัด แม้ที่ผ่านมา รัฐบาลจะมีนโยบายในการให้สวัสดิการค่าครองชีพให้ประชาชนแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถลดปัญหา

ความยากจนและปัญหาค่าครองชีพให้กับประชาชนได้ ดังนั้นรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีแผนงานโครงการในการเพิ่มช่องทางในการสร้างรายได้ให้กับประชาชนมากกว่าการให้สวัสดิการที่เป็นตัวเงิน

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 (สสว.5) มีบทบาทภารกิจที่สำคัญตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2558 ข้อที่ 3 คือ การศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม เพื่อคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาสังคมและจัดทำยุทธศาสตร์ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ กลไกต่างๆ ในการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในสังคมปัจจุบันที่มีความหลากหลาย มีความรุนแรงที่แตกต่างกันไปตามสภาพสังคมแต่ละพื้นที่ ดังนั้นหากประเมินสถานการณ์ทางสังคมได้ก็จะสามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมได้อย่างสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นตลอดเวลาได้ สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ทิศทางการณ์ แนวโน้ม และกำหนดนโยบายในการพัฒนาสังคม อันจะเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

การวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบของปัญหาสถานการณ์ทางสังคมที่อาจจะเกิดขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องมีการแยกกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อช่วยให้การกำหนดนโยบายหรือมาตรการต่างๆ ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีความชัดเจนและประเมินสถานการณ์แก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ เด็ก เยาวชน สตรีและครอบครัว ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส) มีแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีแหล่งอ้างอิงข้อมูล มีกระบวนการวิเคราะห์ที่ชัดเจนและตรงประเด็น

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาทางสังคมในพื้นที่รับผิดชอบ “กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์” ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ อาทิเช่น แหล่งข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ข้อมูลทางเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น และข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม (Social Map) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มารวบรวม แยกกลุ่มเป้าหมาย ประเด็นปัญหาวิเคราะห์และคาดการณ์แนวโน้มปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต นำเสนอข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญในพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมในพื้นที่ ระดับจังหวัด และระดับกลุ่มจังหวัด สามารถเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่สังคมที่มุ่งสู่คนอยู่ดีมีสุขในสังคมคุณภาพ ตามวิสัยทัศน์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อจัดเก็บรวบรวมข้อมูลประมวลผลวิเคราะห์สถานการณ์สภาพแวดล้อมและคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบ

1.2.2 เพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัด และเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานการจัดทำแผนงานโครงการกิจกรรมระดับกลุ่มจังหวัด

1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน

1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่รับผิดชอบ 4 จังหวัดนครชัยบุรินทร์ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) ข้อมูลทั่วไปในระดับกลุ่มจังหวัด ได้แก่ ข้อมูลด้านกายภาพของกลุ่มจังหวัด (พื้นที่อาณาเขตติดต่อ เขตการปกครอง) หน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ภาควิชาการ/ทุนทางสังคม โครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ การศึกษา แรงงาน และสาธารณสุข

2) ข้อมูลสถานการณ์กลุ่มเป้าหมาย เด็กและเยาวชน สตรีและครอบครัว ผู้สูงอายุ คนพิการ และข้อมูลสถานการณ์เชิงประเด็น ได้แก่ ขาดทุน คนไร้ที่พึ่ง ผู้แสดงความสามารถ ค่านิยม และที่อยู่อาศัย ชุมชน ผู้มีรายได้น้อย

1.4 วิธีการดำเนินงาน

ในการดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 มีขั้นตอนวิธีการดำเนินการตั้งแต่กระบวนการวางแผนการดำเนินงาน การรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล สู่การนำเสนอสรุปเล่มรายงานสถานการณ์ทางสังคม ดังนี้

1.4.1 เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด

1.4.2 สืบค้นข้อมูลทั่วไประดับกลุ่มจังหวัด เพื่อประกอบการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม

1.4.3 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น เว็บไซต์หน่วยงานราชการ ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด (สคจ.) ข้อมูลจากหน่วยงาน พม.ในพื้นที่ ข้อมูลการสำรวจผู้ประสบปัญหาทางสังคม

1.4.5 ประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูล แยกกลุ่มเป้าหมาย

1.4.6 คาดการณ์แนวโน้มปัญหาทางสังคมและข้อเสนอแนะ

1.4.7 จัดทำสรุปเล่มรายงานสถานการณ์ทางสังคม

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 หรือ **กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์** เกิดขึ้นภายใต้แนวคิดการบริหารงานแบบบูรณาการ ที่กำหนดให้มีการรวมกลุ่มจังหวัดที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงในด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้การวางกรอบทิศทางการพัฒนาและร่วมกันแก้ไขปัญหาระหว่างจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง 4 จังหวัดประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเป็นอยู่ดีขึ้นในด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ ข้อมูลทั่วไประดับกลุ่มจังหวัดประกอบด้วย ข้อมูลกายภาพของกลุ่มจังหวัด ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลด้านแรงงาน ข้อมูลด้านการศึกษา และข้อมูลด้านสาธารณสุข ดังนี้

2.1 ข้อมูลทางกายภาพของกลุ่มจังหวัด

2.1.1 พื้นที่/อาณาเขตติดต่อ

กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ มีพื้นที่ประมาณ 51,720.192 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 32,323,870 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 30.63 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคิดเป็นร้อยละ 10.08 ของพื้นที่ทั้งประเทศของไทย โดยจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดคือ จังหวัดนครราชสีมา รองลงมาคือจังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 1 พื้นที่/อาณาเขต

จังหวัด	เนื้อที่		ร้อยละ
	ตร.กม.	ไร่	
นครราชสีมา	20,493.964	12,808,728	39.60
ชัยภูมิ	12,778.287	7,986,429	24.25
บุรีรัมย์	10,323.885	6,451,178	19.25
สุรินทร์	8,124.056	5,077,535	16.91
รวม	51,720.192	32,323,870	100.00

ที่มา : เว็บไซต์สำนักบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

1. ทิศเหนือ อาณาเขตติดกับจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด
2. ทิศตะวันออก อาณาเขตติดกับจังหวัดศรีสะเกษ
3. ทิศตะวันตก อาณาเขตติดกับจังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี และจังหวัดนครนายก
4. ทิศใต้ อาณาเขตติดกับจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว และราชอาณาจักรกัมพูชา

2.1.2 เขตการปกครองกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

ตารางที่ 2 เขตการปกครอง

จังหวัด	การปกครองส่วนภูมิภาค			การปกครองส่วนท้องถิ่น				
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบต.	ทต.	ทม.	ทน.	อบจ.
นครราชสีมา	32	289	3,753	243	85	4	1	1
ชัยภูมิ	16	124	1,617	106	35	1	-	1
บุรีรัมย์	23	189	2,546	146	59	3	-	1
สุรินทร์	17	159	2,122	144	27	1	-	1
รวม	88	761	10,038	639	206	9	1	4

ที่มา : สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ มีเขตการปกครองแบ่งเป็นออกเป็น 4 จังหวัด 88 อำเภอ 761 ตำบล และ 10,038 หมู่บ้าน การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีองค์การบริหารส่วนจังหวัด 4 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 9 แห่ง เทศบาลตำบล 206 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 639 แห่ง โดยแยกรายละเอียดรายจังหวัดได้ ดังนี้

จังหวัดนครราชสีมา มีรูปแบบเขตการปกครองส่วนภูมิภาคแบ่งออกเป็น 32 อำเภอ 289 ตำบล 3,753 หมู่บ้าน และมีรูปแบบเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล 243 แห่ง เทศบาลตำบล 85 แห่ง เทศบาลเมือง 4 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง

จังหวัดชัยภูมิ มีรูปแบบเขตการปกครองส่วนภูมิภาคแบ่งออกเป็น 16 อำเภอ 124 ตำบล 1,617 หมู่บ้าน และมีรูปแบบเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล 106 แห่ง เทศบาลตำบล 35 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง

จังหวัดบุรีรัมย์ มีรูปแบบเขตการปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 23 อำเภอ 189 ตำบล 2,546 หมู่บ้าน และมีรูปแบบเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล 146 แห่ง เทศบาลตำบล 59 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง

จังหวัดสุรินทร์ มีรูปแบบเขตการปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 17 อำเภอ 159 ตำบล 2,122 หมู่บ้าน และมีรูปแบบเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล 144 แห่ง เทศบาลตำบล 27 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง

2.2 หน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีมีทั้งหมด 25 หน่วยงาน จังหวัดนครราชสีมา 10 หน่วยงาน จังหวัดชัยภูมิ 3 หน่วยงาน จังหวัดบุรีรัมย์ 6 หน่วยงาน และจังหวัดสุรินทร์ 6 หน่วยงาน ดังนี้

ตารางที่ 3 หน่วยงานสังกัดกระทรวง พม.

จังหวัดนครราชสีมา	จังหวัดชัยภูมิ
1) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 2) สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งบ้านเมตตา 3) ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 4) นิคมสร้างตนเองพิมาย 5) นิคมสร้างตนเองลำตะคอง 6) บ้านพักเด็กและครอบครัว 7) สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา 8) ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (บ้านนารีสวัสดิ์) 9) สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 10) สำนักงานเคหะชุมชน	1) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 2) ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 3) บ้านพักเด็กและครอบครัว
จังหวัดบุรีรัมย์	จังหวัดสุรินทร์
1) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 2) ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 3) นิคมสร้างตนเองบ้านกรวด 4) บ้านพักเด็กและครอบครัว 5) ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิภาพสังคมผู้สูงอายุ บ้านบุรีรัมย์ 6) สำนักงานเคหะชุมชน	1) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด 2) ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง 3) นิคมสร้างตนเองเลี้ยวใหม่ 4) นิคมสร้างตนเองปราสาท 5) บ้านพักเด็กและครอบครัว 6) สำนักงานเคหะชุมชน

2.3 ภาวศักร่อซำย/ทุนทงสัถคม

ตารางที่ 4 ภาวศักร่อซำย/ทุนทงสัถคม

หน่วยงาน/องคักร	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	รวม
1) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	4,270	2,124	1,873	1,258	9,525
2) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.)	44	18	33	25	120
3) ศูนย์บริการคนพิการ	34	103	48	3	188
4) ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)	190	142	184	159	675
5) องค์กรสวัสดิการชุมชน	91	118	136	92	437
6) องค์กรสาธารณประโยชน์	34	69	89	35	227
7) สภาเด็กและเยาวชน	367	159	232	173	931
8) สถานรับเลี้ยงเด็ก	24	5	12	10	51
9) ขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาผู้สูงอายุ	442	143	1155	190	1,930
รวมทั้งหมด	5,496	2,881	3,762	1,945	14,084

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ณ เดือน พฤษภาคม 2561

กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ มีภาวศักร่อซำย/ทุนทงสัถคม จำนวนทั้งหมด 14,084 แห่ง/คน แยกเป็น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวน 9,525 คน ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน 120 แห่ง ศูนย์บริการคนพิการจำนวน 188 แห่ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน 675 แห่ง องค์กรสวัสดิการชุมชน จำนวน 437 แห่ง องค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน 227 แห่ง สภาเด็กและเยาวชน จำนวน 931 แห่ง สถานรับเลี้ยงเด็ก จำนวน 51 แห่ง และมีผู้ขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน 1,930 คน

2.4 โครงสร้างประชากร

ตารางที่ 5 ข้อมูลด้านประชากร

จังหวัด	ช่วงอายุ								รวม
	แรกเกิด – 18 ปี		18 – 25 ปี		25 – 60 ปี		60 ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
นครราชสีมา	281,342	265,587	131,712	124,210	685,862	705,608	186,675	230,628	2,611,624
ชัยภูมิ	118,985	112,259	54,349	53,176	298,480	299,669	86,034	102,840	1,125,792
บุรีรัมย์	183,576	172,504	84,162	81,827	408,957	407,889	105,343	127,834	1,572,092
สุรินทร์	157,571	148,845	74,914	72,150	358,695	353,466	93,342	115,653	1,374,636
รวม	741,474	699,195	345,137	331,363	1,751,994	1,766,632	471,394	576,955	
รวมทั้งหมด	1,440,669		676,500		3,518,626		1,048,349		6,684,144

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือน ธันวาคม 2560

จากข้อมูลทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2560 พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีประชากรผู้มีสัญชาติไทยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านทั้งสิ้น 6,684,144 คน แบ่งเป็น ชาย 3,309,999 คน หญิง 3,374,145 คน

มีจำนวนเด็ก (อายุแรกเกิด – 18 ปีบริบูรณ์) จำนวน 1,440,669 คน คิดเป็นร้อยละ 21.55 ของประชากรกลุ่มจังหวัด แบ่งเป็น ชาย 741,474 คน หญิง 699,195 คน

มีจำนวนประชากรเยาวชน (อายุตั้งแต่ 18 ปี – 25 ปีบริบูรณ์) จำนวน 676,500 คน คิดเป็นร้อยละ 10.13 ของประชากรกลุ่มจังหวัด แบ่งเป็นชาย 345,137 คน หญิง 331,363 คน

มีจำนวนประชากรวัยแรงงาน (อายุตั้งแต่ 25 ปี – 60 ปี) จำนวน 3,518,626 คน คิดเป็นร้อยละ 52.64 ของประชากรกลุ่มจังหวัด แบ่งเป็นชาย 1,751,994 คน หญิง 1,766,632 คน

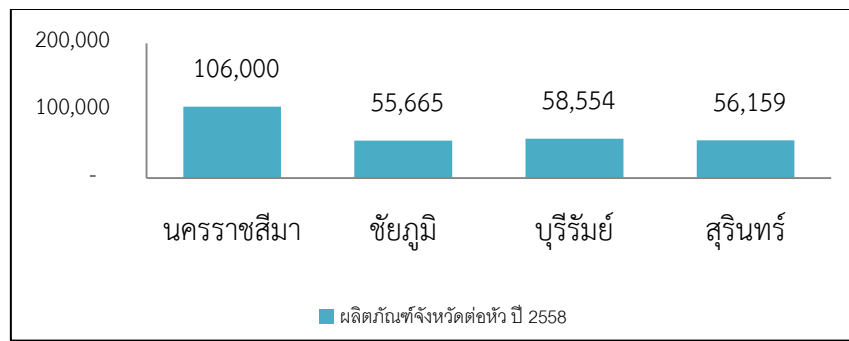
มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) จำนวน 1,048,349 คน คิดเป็นร้อยละ 15.68 ของประชากรกลุ่มจังหวัด แบ่งเป็นชาย 471,394 คน หญิง 576,955 คน

2.5 เศรษฐกิจ

2.5.1 ผลผลิตจังหวัดต่อหัว ปี พ.ศ. 2558

ผลผลิตจังหวัดต่อหัว ปี พ.ศ. 2558 จังหวัดนครราชสีมา มีผลผลิตจังหวัดต่อหัว 106,000 บาท/ปี อยู่อันดับที่ 33 ของประเทศ จังหวัดชัยภูมิมีผลผลิตจังหวัดต่อหัว 55,665 บาท/ปี อยู่อันดับที่ 72 ของประเทศ จังหวัดบุรีรัมย์มีผลผลิตจังหวัดต่อหัว 58,554 บาท/ปี อยู่อันดับที่ 65 ของประเทศ จังหวัดสุรินทร์มีผลผลิตจังหวัดต่อหัว 56,159 บาท/ปี อยู่อันดับที่ 69 ของประเทศ

แผนภาพที่ 1 ผลิตรภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่อปี

2.5.2 เส้นความยากจน

แผนภาพที่ 2 เส้นความยากจน

ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เส้นความยากจน (ด้านรายจ่าย) ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ หน่วย : บาท/คน/เดือน
ในปี พ.ศ. 2555 คิดเป็น 8,561 บาท ปี พ.ศ. 2556 คิดเป็น 8,884 บาท ปี พ.ศ. 2557 คิดเป็น 9,239 บาท
ปี พ.ศ. 2558 คิดเป็น 9,245 บาทปี พ.ศ. 2559 คิดเป็น 9,396 บาท

2.6 การศึกษา

ตารางที่ 6 การศึกษา

จังหวัด	จำนวน				อัตราส่วน	
	สถานศึกษา	นักเรียน	ครู	ห้องเรียน	นร:ครู	นร:ห้อง
นครราชสีมา	1,603	428,756	17,209	2,223	25:1	19:1
ชัยภูมิ	832	169,712	7,206	492	24:1	333:1
บุรีรัมย์	977	255,398	11,719	765	22:1	334:1
สุรินทร์	872	109,177	5,886	5,703	19:1	19:1
รวม	4,284	963,043	42,020	9,183	23:1	105:1

ที่มา:ข้อมูลรายงานจำนวนสถานศึกษา นักเรียน ครู และห้องเรียนจำแนกรายอำเภอและสังกัด ปีการศึกษา 2560

ข้อมูลทางการศึกษาในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ มีจำนวนสถานศึกษารวมทั้งหมดจำนวน 4,284 แห่ง แบ่งเป็น จังหวัดนครราชสีมา 1,603 แห่ง จังหวัดชัยภูมิ 832 แห่ง จังหวัดบุรีรัมย์ 977 แห่ง และจังหวัดสุรินทร์ 872 แห่ง มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 963,043 คน แบ่งเป็น จังหวัดนครราชสีมา 428,756 คน จังหวัดชัยภูมิ 169,712 คน จังหวัดบุรีรัมย์ 255,398 คน และจังหวัดสุรินทร์ 109,177 คน มีจำนวนบุคลากรครูทั้งหมด 42,020 คน แบ่งเป็น จังหวัดนครราชสีมา 17,209 คน จังหวัดชัยภูมิ 7,206 คน จังหวัดบุรีรัมย์ 11,719 คน และจังหวัดสุรินทร์ 5,886 คน มีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 9,183 ห้อง แบ่งเป็นจังหวัดนครราชสีมา 2,223 ห้อง จังหวัดชัยภูมิ 492 ห้อง จังหวัดบุรีรัมย์ 765 ห้อง และจังหวัดสุรินทร์ 5,886 ห้อง อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อครู 23:1 อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน 105:1

2.7 แรงงาน

ตารางที่ 7 แรงงาน

จังหวัด	สถานภาพแรงงาน						
	กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	กำลังแรงงานปัจจุบัน			รวม	แยกตามเพศ	
		รวม	มีงาน	ว่างงาน		ชาย	หญิง
ทั่วราชอาณาจักร	190,896	37,908,920	37,458,253	450,667	38,099,815	20,787,462	17,312,353
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	116,604	9,516,485	9,400,345	116,141	9,633,089	5,307,357	4,325,733
นครชัยบุรินทร์	41,119	2,947,539	2,898,412	49,126	2,982,033	1,641,205	1,340,827
นครราชสีมา	16,866	1,322,097	1,294,230	27,867	1,334,747	734,410	600,336
ชัยภูมิ	10,678	476,013	472,862	3,151	486,690	275,391	211,300
บุรีรัมย์	3,942	632,212	618,263	13,949	636,154	346,356	289,798
สุรินทร์	9,633	517,217	513,057	4,159	524,442	285,048	239,393

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

จำนวนประชากรแรงงาน จำแนกตามสถานภาพแรงงานและเพศ ปี พ.ศ. 2560 พบว่ามีประชากรแรงงานประเทศไทยทั้งหมด 38,099,815 คน แบ่งเป็นชาย 20,787,462 คน หญิง 17,312,353 คน กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล 190,896 คน มีงานทำ 37,458,253 คน ว่างงาน 450,667 คน ประชากรแรงงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวน 9,633,089 คน แบ่งเป็นชาย 5,307,357 คน หญิง 4,325,733 คน กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล 116,604 คน มีงานทำ 9,400,345 คน ว่างงาน 116,141 คน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ มีจำนวนแรงงานทั้งหมด 2,982,033 คน แบ่งเป็นชาย 1,641,205 คน หญิง 1,340,827 คน กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล 41,119 คน กำลังแรงงานปัจจุบัน 2,947,539 คน มีงาน 2,898,412 คน และว่างงาน 49,126 คน จังหวัดนครราชสีมา มีประชากรแรงงาน 1,334,747 คน แบ่งเป็นชาย 734,410 คน หญิง 600,336 คน กำลังแรงงาน

ที่รอตตุกาล 16,866 คน มืงานทำ 1,294,230 คน ว่างงาน 27,867 คน จัหวัดชัยภูมิ 486,690 คน แบ่งเป็นชาย 275,391คน หญิง 211,300 คน กําลังแรงงานที่รอตตุกาล 10,678 คน มืงานทำ 472,862 คน ว่างงาน 3,151 คน จัหวัดบุรีรัมย์ 636,154 คน แบ่งเป็นชาย 346,356 คน หญิง 289,798 คน กําลังแรงงานที่รอตตุกาล 3,942 คน มืงานทำ 618,263 คน ว่างงาน 13,949 คน และจัหวัดสุรินทร์ 524,442 คน แบ่งเป็นชาย 285,048 คน หญิง 239,393 คน กําลังแรงงาน ที่รอตตุกาล 9,633 คน มืงานทำ 513,057 คน ว่างงาน 4,159 คน

2.8 สาธารณสุข

2.8.1 บุคลากรทางการแพทย

ตารางที่ 8 บุคลากรทางการแพทย

จัหวัด	แยกตามปี พ.ศ.			บุคลากรทางการแพทย ปี 2559					
	2557	2558	2559	แพทย	ทันต แพทย	เภสัชกร	พยาบาล วิชาชีพ	พยาบาล เทคนิค	รวม
นครราชสีมา	6,064	6,069	5,914	882	184	338	4,436	74	5,914
ชัยภูมิ	2,142	2,106	2,147	236	89	118	1,678	26	2,147
บุรีรัมย์	2,952	3,018	3,035	386	107	192	2,312	38	3,035
สุรินทร์	2,465	2,486	2,652	345	101	156	2,031	19	2,652
รวมทั้งหมด	13,623	13,679	13,748	1,849	481	804	10,457	157	13,748

ที่มา: Health Data Center กระทรวงสาธารณสุข

จำนวนบุคลากรทางการแพทยในกลุ่มจัหวัดนครชัยบุรีนทร์ในปี พ.ศ. 2556 มีจำนวน 12,044 คน ปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 13,623 คน ปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 13,679 คน ปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 13,748 คน ในปี พ.ศ. 2559 มีบุคลากรแพทย 1,849 คน ทันตแพทย 481 คน เภสัชกร 804 คน พยาบาลวิชาชีพ 10,457 คน และพยาบาลเทคนิค 157 คน

ตารางที่ 9 หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

จัหวัด	โรงพยาบาล ศูนย์	โรงพยาบาล ทั่วไป	โรงพยาบาล ชุมชน	สาธารณสุข อำเภอ	โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล	อื่นๆ
นครราชสีมา	1	2	30	32	350	19
ชัยภูมิ	0	1	15	16	167	0
บุรีรัมย์	1	1	21	23	223	5
สุรินทร์	1	1	15	17	211	3
รวม	3	5	81	88	951	27

ที่มา: Health Data Center กระทรวงสาธารณสุข

2.8.2 หน่วยบริการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ มีจำนวนหน่วยบริการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจำแนกตามระดับสถานพยาบาล ปี พ.ศ. 2561 จำนวนทั้งหมด 1,155 แห่ง แบ่งเป็น โรงพยาบาลศูนย์ 3 แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป 5 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 81 แห่ง สาธารณสุขอำเภอ 88 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 951 แห่ง และอื่นๆ 27 แห่ง

บทที่ 3

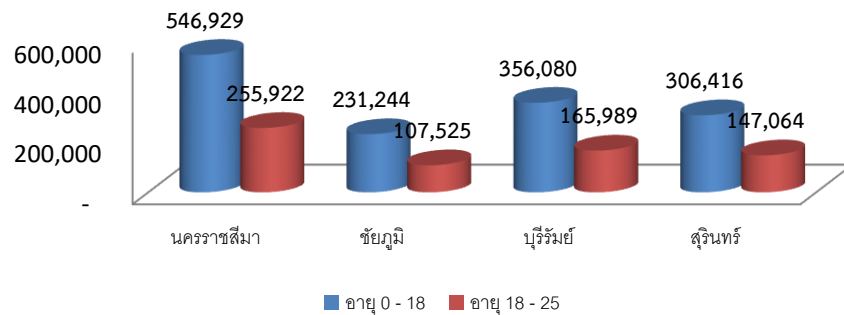
สถานการณ์ทางสังคมตามกลุ่มเป้าหมาย

สถานการณ์ทางสังคมของประชากรตามกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนสตรีและครอบครัว ผู้สูงอายุ คนพิการ และสถานการณ์เชิงประเด็น ได้แก่ คำนุชย์ ที่อยู่อาศัย ขอบทานคนไร้ที่พึ่ง ผู้แสดงความสามารถ ดังนี้

3.1 เด็กและเยาวชน

3.1.1 โครงสร้างประชากรเด็กและเยาวชน

แผนภาพที่ 3 โครงสร้างประชากรเด็กและเยาวชน

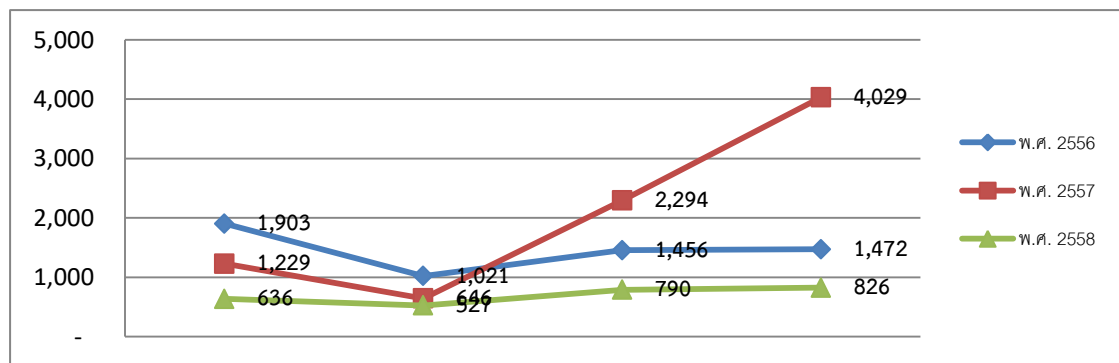

จากข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 พบว่ากลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์มีประชากรเด็กและเยาวชนที่มีสัญชาติไทยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านทั้งสิ้น 2,218,646 คน แบ่งเป็น ชาย 1,138,584 คน หญิง 1,080,062 คน แยกเป็นประชากรเด็ก (อายุแรกเกิด - 18 ปีบริบูรณ์) จำนวน 1,440,669 คน คิดเป็นร้อยละ 21.55 ของประชากรกลุ่มจังหวัด แบ่งเป็นชาย 741,474 คน หญิง 699,195 คน ประชากร เยาวชน (อายุตั้งแต่ 18 ปี ถึง 25 ปีบริบูรณ์) จำนวน 676,500 คน คิดเป็นร้อยละ 10.13 ของประชากรกลุ่มจังหวัด แบ่งเป็นชาย 345,137 คน หญิง 331,363 คน

3.1.2 การศึกษา

- เด็กที่ออกเรียนกลางคันในภาคการศึกษาบังคับ

แผนภาพที่ 4 สถิติเด็กออกเรียนกลางคันในการศึกษาภาคบังคับ

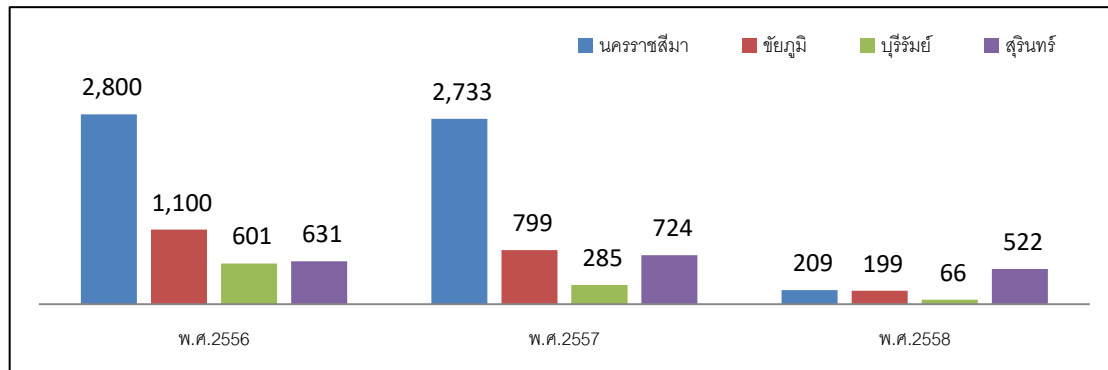

ที่มา : ระบบสารสนเทศด้านสังคม Socisl Mis กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มีสถานการณ์ปัญหาด้านเด็กและเยาวชน ที่ออกเรียนกลางคันในภาคการศึกษาบังคับในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ทั้งหมดในปี พ.ศ. 2556 มีจำนวน 5,852 คน ในปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 8,198 คน และในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 2,779 คน ในปี พ.ศ. 2558 จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนเด็กที่ออกเรียนกลางคันในภาคการศึกษาบังคับจำนวน 636 คน จังหวัดชัยภูมิมีจำนวน 527 คน จังหวัดบุรีรัมย์มีจำนวน 8790 คน และจังหวัดสุรินทร์มีจำนวน 826 คน

● คนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาแต่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้

แผนภาพที่ 5 เด็กที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาแต่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้

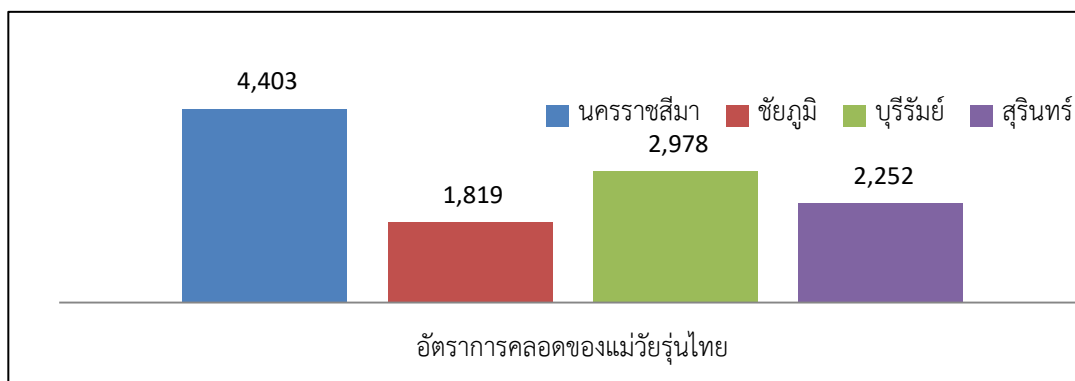

ที่มา : ระบบสารสนเทศด้านสังคม Socisl Mis กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มีจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาแต่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ในปี พ.ศ. 2556 จำนวน 5,132 คน ในปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 4,514 คน ปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 996 คน ในปี พ.ศ. 2558 จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาแต่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ 209 คน จังหวัดชัยภูมิจำนวน 199 คน จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 66 คน และจังหวัดสุรินทร์จำนวน 522 คน

3.1.3 การคลอดของแม่วัยรุ่น

แผนภาพที่ 6 อัตราการคลอดของแม่วัยรุ่นไทย

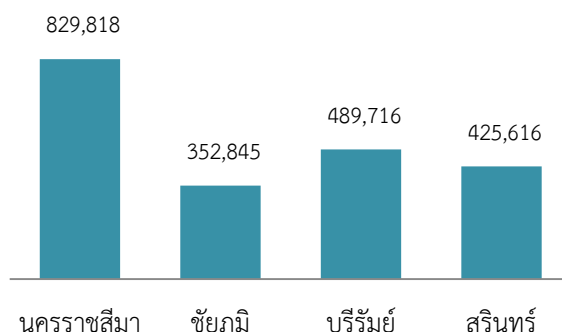
● อัตราการคลอดบุตร จากสถิติการคลอดของแม่วัยรุ่นไทย ปี พ.ศ. 2558 สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวง สธ. พบว่ากลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ มีอัตราการคลอดบุตรของแม่วัยรุ่นไทย อายุระหว่าง 14 – 19 ปี จำนวน 11,452 คน

3.2 สตรีและครอบครัว

3.2.1 สตรี

● โครงสร้างประชากรหญิง

แผนภาพที่ 7 โครงสร้างประชากรหญิง

ประชากรสตรีในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีนทร์ปี พ.ศ. 2560 ที่มีอายุตั้งแต่ 18 – 60 ปี มีทั้งหมด 2,097,995 คน แบ่งเป็นช่วงอายุ ตั้งแต่ 18 – 25 ปี จำนวน 331,363 คน ช่วงอายุระหว่าง 25 -60 ปี จำนวน 1,766,632 คน สัดส่วนประชากรหญิงจังหวัดนครราชสีมาที่มีมากที่สุด 829,818 คน รองลงมาคือ จังหวัดบุรีรัมย์ 489,716 คน และจังหวัดสุรินทร์ 425,616 คน

● กำลังแรงงานสตรี

ตารางที่ 10 กำลังแรงงานสตรี

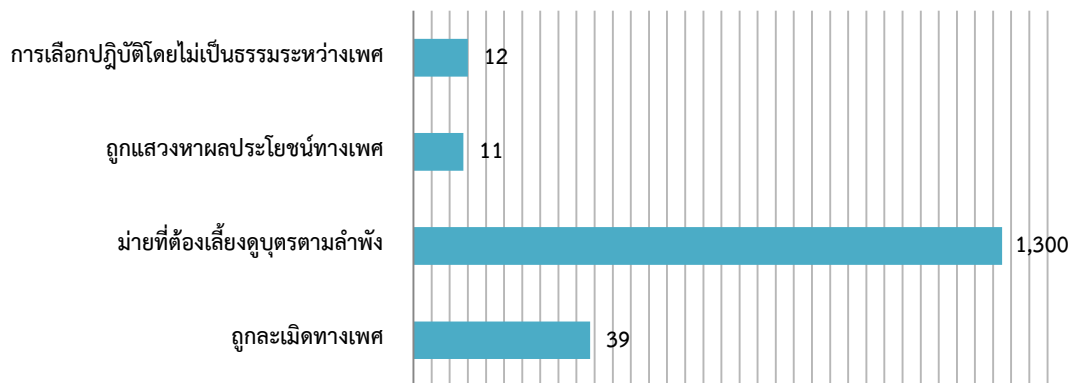
กำลังแรงงานสตรี			นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	รวม
กำลัง แรงงาน รวม	กำลัง แรงงาน ปัจจุบัน	มีงาน ทำ	582,331	207,775	282,924	234,418	1,307,448
		ว่างงาน	11,991	1,580	5,577	2,030	21,178
		รวม	594,322	208,960	288,501	236,448	1,328,231
	รอฤดูกาล		8,019	2,339	1,730	3,927	16,015
	รวม		600,336	211,300	289,798	239,393	1,340,827
ผู้ไม่อยู่ ในกำลัง แรงงาน	ทำงานบ้าน		150,991	95,253	81,323	78,175	405,742
	เรียนหนังสือ		90,343	26,541	40,861	43,609	201,354
	อื่นๆ		212,152	69,229	95,619	89,905	466,905
	รวม		453,487	191,023	217,803	211,689	1,074,002

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

กำลังแรงงานสตรีที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จากฐานข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช) พบว่ากำลังแรงงานสตรีในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีนทร์ มีทั้งหมด 1,340,827 คน มีงานทำ 1,307,448 คนว่างงาน 21,178 คน แรงงานที่รอฤดูกาล 16,015 คน และจำนวนสตรีที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด 1,074,002 คน แบ่งเป็น ทำงานบ้าน 405,742 คน เรียนหนังสือ 201,354 คน และอื่นๆ 466,905 คน

● ปัญหาสตรี

แผนภาพที่ 8 ปัญหาสตรี

จากการสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า สตรีในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีนทร์ที่ประสบปัญหามีจำนวนทั้งหมด 1,362 ราย ประกอบด้วย ถูกละเมิดทางเพศ 39 ราย เป็นม่ายต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง 1,300 ราย ถูกแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ 11 ราย และการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ 12 ราย

● ความเสมอภาคระหว่างเพศ

ในด้านความเสมอภาคระหว่างเพศ จากผลการสำรวจเรื่อง “หญิงไทยยุคใหม่ สไตร์ 4.0” ของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5 (สสว.5) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม 2561 ถึงวันที่ 15 มิถุนายน 2561 จากความคิดเห็นของประชาชนที่มีอายุระหว่าง 18 – 72 ปี ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.5 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์) พบว่าความคิดเห็นต่อความเท่าเทียมกันของสถานภาพทางสังคมระหว่างหญิงและชาย ในปัจจุบันส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.25 ระบุว่า เท่าเทียมกันในเรื่องการได้รับโอกาสทางการศึกษา การใช้ชีวิตอิสระในการตัดสินใจ การทำงานประกอบอาชีพต่างๆ สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และร้อยละ 19.75 ระบุว่า ไม่เท่าเทียมกัน เพราะว่า ความคิดความเชื่อค่านิยมที่ปลูกฝังมานานในเรื่องผู้ชายเป็นใหญ่ สังคมยังไม่ยอมรับความสามารถของผู้หญิง ไม่สามารถทำงานหนัก อาชีพบางอย่างผู้หญิงไม่สามารถทำได้ ความแข็งแกร่งการทำงานที่ต้องใช้กำลัง บางครั้งผู้หญิงจะอ้างสิทธิ์ความเป็นผู้หญิง ขอบใช้กำลัง ทำร้ายร่างกาย

ผู้ชายมีสิทธิต่างๆ มากกว่าผู้หญิงในบางเรื่อง และผู้หญิงทำงานมากกว่าผู้ชาย ความคิดเห็นต่อโอกาสที่สังคมมีให้กับผู้หญิงเมื่อเทียบกับผู้ชายพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.25 ระบุว่า สังคมให้โอกาสเท่าเทียมกัน และร้อยละ 20.75 ระบุว่า สังคมให้โอกาสผู้หญิงน้อยกว่าในเรื่องการทำงาน การประกอบอาชีพ การเป็นผู้นำ สิทธิ เสรีภาพ การดำรงชีวิต หน้าที่ต่างๆ และความสามารถ

3.2.2 ครอบครัว

● จำนวนครัวเรือน

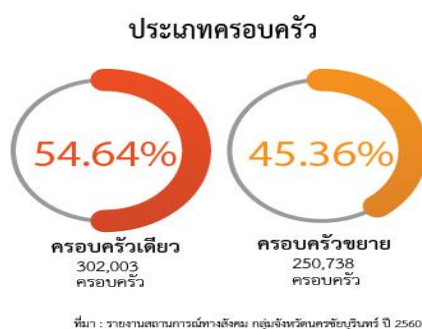
จากสถิติจำนวนครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช) จำนวนครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ในปี พ.ศ. 2560 มีทั้งหมด 1,739,620 ครัวเรือนปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 1,775,090 ครัวเรือน และปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 1,735,670 ครัวเรือน

ตารางที่ 11 จำนวนครัวเรือน

รายจังหวัด	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560
นครราชสีมา	740,870	776,060	745,260
ชัยภูมิ	301,060	302,400	293,500
บุรีรัมย์	352,900	362,650	368,230
สุรินทร์	340,840	333,980	332,630
รวม	1,735,670	1,775,090	1,739,620

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

● ประเภทครอบครัว

ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์) มีประเภทรูปแบบครอบครัวรวมทั้งหมด 636,237 ครอบครัว โดยแยกประเภท/รูปแบบครอบครัวได้ดังนี้

ประเภทครอบครัว ประกอบด้วย ครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวขยาย มีครอบครัวเดี่ยวรวมทั้งหมดจำนวน 302,003 ครอบครัว โดยจังหวัดที่พบรูปแบบครอบครัว

เดี่ยวมากที่สุดคือ จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 88,534 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 29.31 รองลงมาคือ จังหวัดสุรินทร์จำนวน 86,883 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 28.76 และจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 69,449 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 22.99 ตามลำดับ ครอบครัวขยายรวมทั้งหมดจำนวน 250,738 ครอบครัว โดยจังหวัดที่พบรูปแบบครอบครัวขยายมากที่สุดคือจังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 74,791 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 29.82 รองลงมาคือ จังหวัดนครราชสีมาจำนวน 63,461 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 25.30 และจังหวัดสุรินทร์จำนวน 58,846 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 23.46 ตามลำดับ

รูปแบบครอบครัว ประกอบด้วย ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวแห่วงกลาง ครอบครัวที่ผู้สูงอายุอยู่ตามลำพังกับคู่สมรส ครอบครัวเพศเดียวกัน และครอบครัวที่อยู่ตามลำพังคนเดียว ดังตารางดังนี้

สถานการณ์ครอบครัว กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

ที่มา : รายงานสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ปี 2560

รูปแบบครอบครัวที่อยู่ลำพังคนเดียวรวมทั้งหมดจำนวน 9,853 ครอบครัว รูปแบบครอบครัวที่มีผู้สูงอายุอยู่ตามลำพังกับคู่สมรส รวมทั้งหมดจำนวน 21,622 ครอบครัว รูปแบบครอบครัวแห่วงกลางรวมทั้งหมดจำนวน 19,795 ครอบครัว รูปแบบครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว รวมทั้งหมดจำนวน 29,932 ครอบครัว รูปแบบครอบครัวเพศเดียวกันรวมทั้งหมดจำนวน 2,294 ครอบครัว

● รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน

ข้อมูลสถิติรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนใน ปี พ.ศ. 2560 รวม 83,543.04 บาท ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 89,000.00 บาทและปี พ.ศ. 2558 รวม 78,095.60 บาท จะเห็นได้ว่ารายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนในปี พ.ศ. 2560 ลดลงจากปี พ.ศ. 2559 จำนวน 5,456.96 บาท

ตารางที่ 12 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน

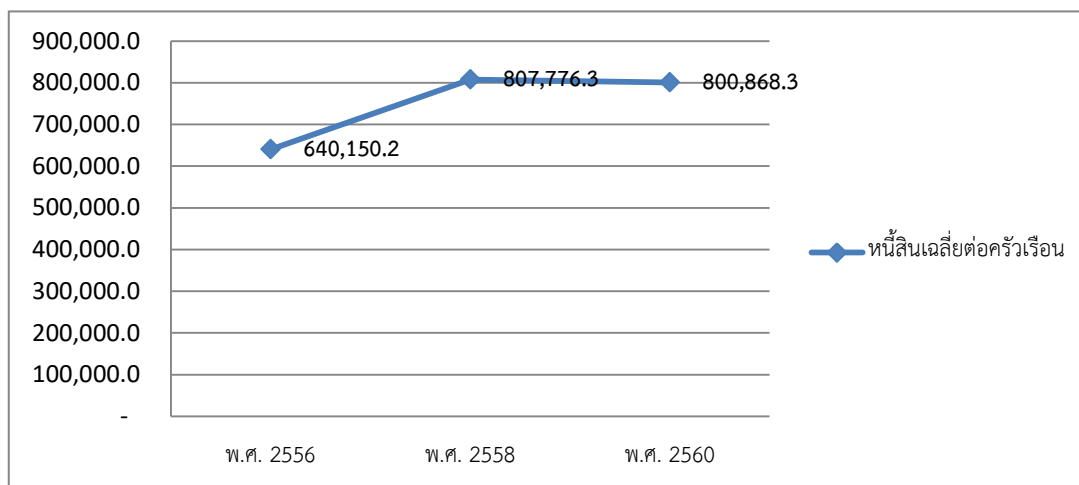
จังหวัด	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560
นครราชสีมา	22,479.20	26,376.30	24,428.92
ชัยภูมิ	18,641.00	23,829.50	25,543.60
บุรีรัมย์	15,624.40	18,479.60	15,381.62
สุรินทร์	21,351.00	20,314.60	18,188.90
รวม	78,095.60	89,000.00	83,543.04

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

● คร่าวเรือนประสบปัญหา

หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ในปี พ.ศ. 2560 รวมทั้งหมด 800,868.31 บาท ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 807,776.30 บาท และปี พ.ศ. 2556 จำนวน 640,150.20 บาท จะเห็นได้ว่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ในปี พ.ศ. 2560 ลดลงจากปี พ.ศ. 2558 เป็นจำนวน 6,907.99 บาท

แผนภาพที่ 9 หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

เมื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน ปี พ.ศ. 2560 พบว่ามีการกู้ยืมเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนมากที่สุดจำนวน 324,423.26 บาท รองลงมาคือ กู้ยืมเพื่อซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน จำนวน 210,735.48 บาท และกู้ยืมเพื่อใช้ทำการเกษตร 163,648.52 บาท ในส่วนของการกู้ยืมเพื่อใช้ในการศึกษาจำนวน 8,884.50 บาท จังหวัดที่มีการกู้ยืมมากที่สุดคือ จังหวัดสุรินทร์ 251,796.14 บาท

ตารางที่ 13 หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน

หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	รวม
เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	100,361.50	71,821.93	71,607.34	80,632.49	324,423.26
เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	13,236.53	30,435.54	10,856.72	36,147.88	90,676.67
เพื่อใช้ทำการเกษตร	50,727.66	64,000.14	21,822.89	27,097.83	163,648.52
เพื่อใช้ในการศึกษา	3,871.14	608.75	1,718.36	2,686.25	8,884.50
เพื่อซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	55,024.41	27,328.73	23,555.59	104,826.75	210,735.48
อื่น ๆ	17.71	0.00	2,077.22	404.94	2,499.87
รวม	223,238.95	194,195.09	131,638.12	251,796.14	800,868.30

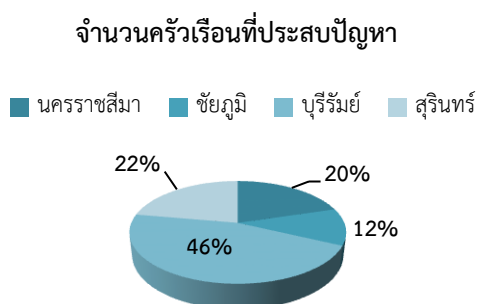
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปี พ.ศ. 2561 พบว่ามีจำนวนครัวเรือนที่ประสบปัญหาในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์จำนวน 46,992 ครัวเรือน จังหวัดที่มีครัวเรือนประสบปัญหามากที่สุด คือ จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 21,512 ครัวเรือน รองลงมาคือจังหวัดสุรินทร์จำนวน 10,451 ครัวเรือน จังหวัดนครราชสีมาจำนวน 9,563 ครัวเรือน และจังหวัดชัยภูมิ 5,466 ครัวเรือน

3.2.3 ความรุนแรง

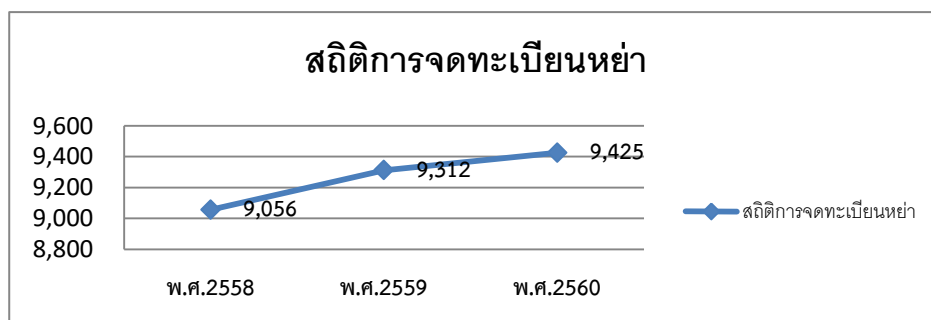
● สถิติการจดทะเบียนหย่า

แผนภาพที่ 10 จำนวนครัวเรือนที่ประสบปัญหา

สถิติการจดทะเบียนหย่าของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่ากลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวน 9,425 คน ปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 9,312 คน และปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 9,056 คน จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2560 มีการจดทะเบียนหย่าเพิ่มจากปี พ.ศ. 2559 จำนวน 113 คน

แผนภาพที่ 11 สถิติการจดทะเบียนหย่าร้าง

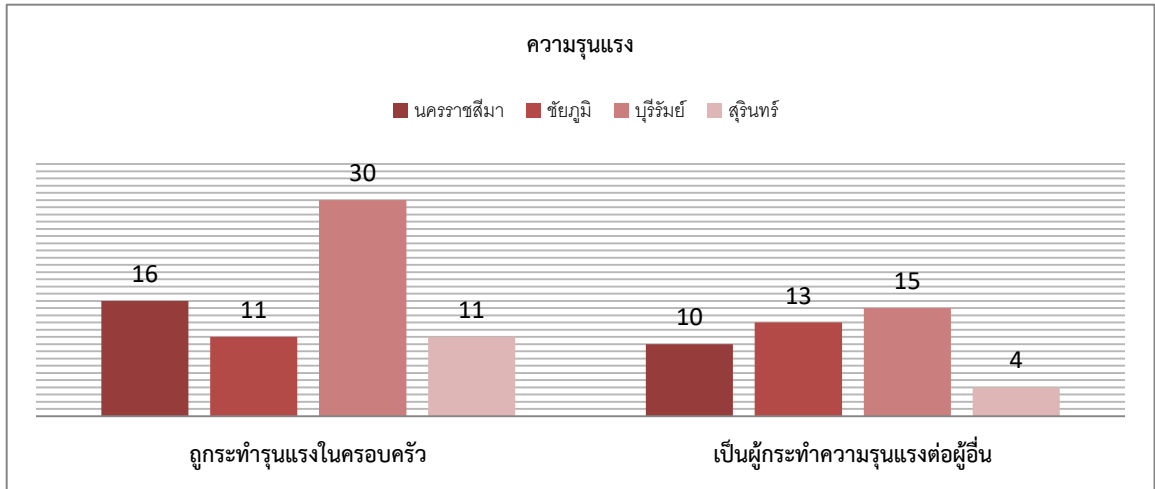

ตารางที่ 14 สถิติการจดทะเบียนหย่าร้าง (ที่มา:สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม)

สถิติการจดทะเบียนหย่า	2558	2559	2560
นครราชสีมา	4,432	4,479	4,572
ชัยภูมิ	1,485	1,516	1,535
บุรีรัมย์	1,731	1,875	1,833
สุรินทร์	1,408	1,442	1,485
รวม	9,056	9,312	9,425

จากการสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่ากลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ มีผู้ประสบปัญหาถูกระทำรุนแรงในครอบครัว 68 ราย และเป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น 42 ราย

แผนภาพที่ 12 ความรุนแรง

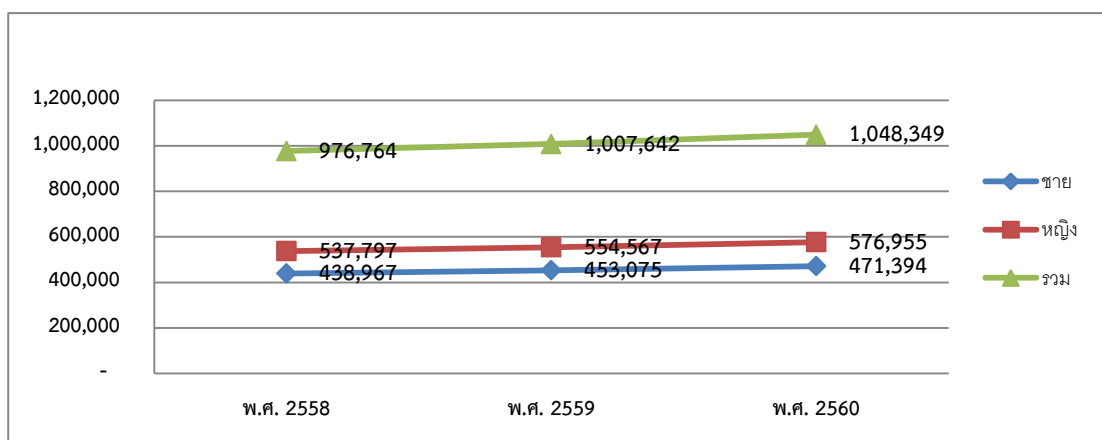

3.3 ผู้สูงอายุ

3.3.1 โครงสร้างประชากรผู้สูงอายุ

โครงสร้างประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จากข้อมูลระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2558 มีประชากรผู้สูงอายุจำนวน 976,764 คน ในปี พ.ศ. 2559 มีประชากรจำนวน 1,007,642 คน และในปี พ.ศ. 2560 มีประชากรจำนวน 1,048,349 คน จะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 จำนวน 30,878 คน และในปี พ.ศ. 2560 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 จำนวน 40,707 คน โดยมีจำนวนประชากรหญิงมากกว่าประชากรชายในทุกปี

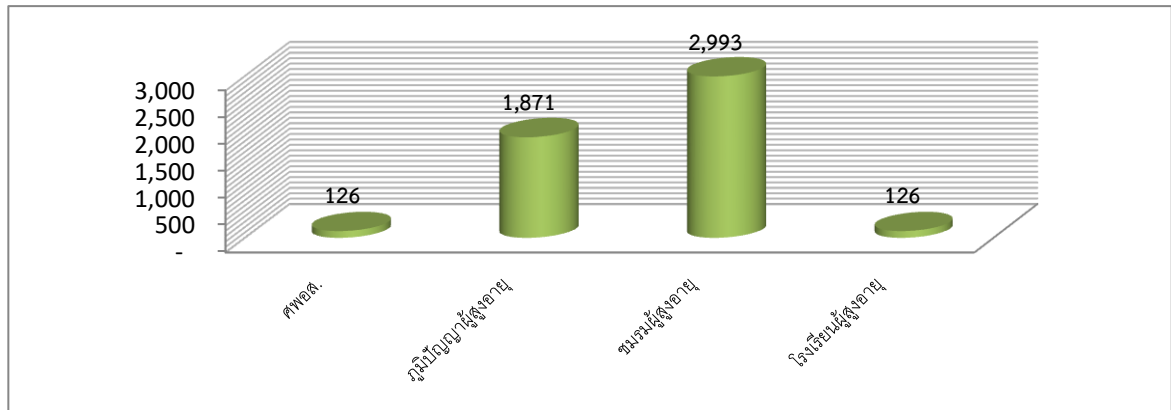
แผนภาพที่ 13 แนวโน้มประชากรผู้สูงอายุ

3.3.2 ชมรม เครือข่าย องค์กร ด้านผู้สูงอายุ

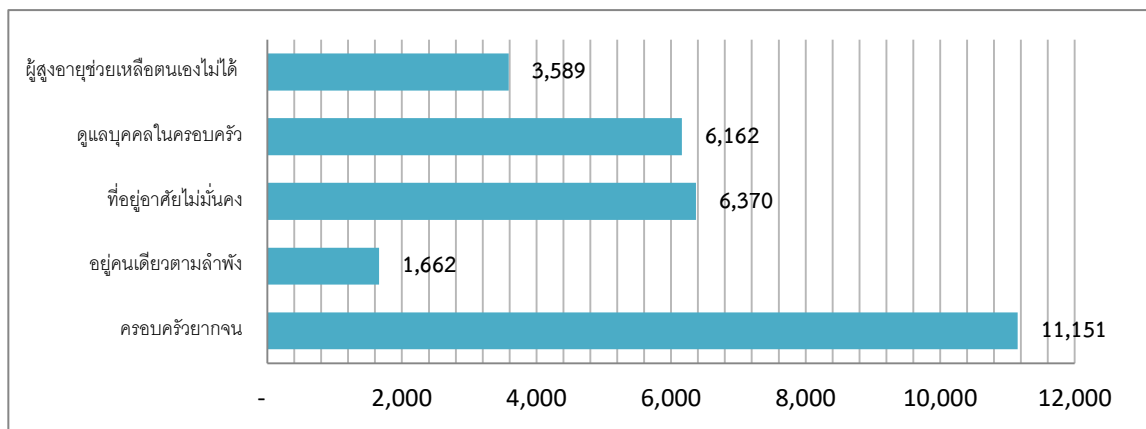
กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ มีจำนวนเครือข่ายองค์กรด้านผู้สูงอายุ ดังนี้ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ 126 แห่ง มีโรงเรียนผู้สูงอายุ 126 แห่ง มีชมรมผู้สูงอายุ 2,993 ชมรม และมีผู้สูงอายุที่ขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาผู้สูงอายุ 1,871 คน

แผนภาพที่ 14 ชมรมเครือข่ายองค์กรด้านผู้สูงอายุ

3.3.3 ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหา

แผนภาพที่ 15 ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหา

ที่มา: สถานการณ์ทางสังคมจังหวัด ปี พ.ศ. 2560

ข้อมูลด้านสถานะความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ จากรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด ปี พ.ศ. 2560 พบว่า มีผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้และสมควรได้รับการช่วยเหลือ 3,589 ราย ผู้สูงอายุที่ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว จำนวน 6,162 ราย และมีที่อยู่อาศัยไม่มั่นคงไม่เหมาะต่อการพักอาศัยจำนวน 6,370 ราย อยู่คนเดียวตามลำพัง 1,662 ราย และมีครอบครัวยากจนจำนวน 11,151 ราย

3.4 คนพิการ

“คนพิการ” หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับ มีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็นพิเศษ ที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตาม ประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกาศกำหนด (ความหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 4)

3.4.1 คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ

สถิติข้อมูลคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2537 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2561

ตารางที่ 15 คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ

ประเภทความพิการ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	สุรินทร์	รวม
1.ความพิการทางการมองเห็น	13,932	6,074	7067	13,258	40,331
2.ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	12,717	15,091	11,182	8,098	47,088
3.ความพิการทางการเคลื่อนไหว	39,359	29,692	39,180	29,333	137,564
4.ความพิการทางจิตใจและพฤติกรรม	5,927	3,156	4,510	3,804	17,397
5.ความพิการทางสติปัญญา	6,081	2,725	3,657	3,077	15,540
6.ความพิการทางการเรียนรู้	271	67	171	121	630
7.ความพิการทางออทิสติก	309	91	165	109	674
8.ความพิการซ้ำซ้อน	3,833	1,613	3,391	4,626	13,463
9. ไม่ระบุ	65	76	99	144	384
รวม	82,494	58,585	69,422	62,570	273,071

ที่มา : ข้อมูลประมวลผลจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

จากสถิติข้อมูลคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีนทร์ มีจำนวนทั้งหมด 273,071 คน จังหวัดที่มีคนพิการที่มีบัตรประจำตัวมากที่สุด คือ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 82,494 คน รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 69,422 คน จังหวัดสุรินทร์ 62,570 คน และจังหวัดชัยภูมิ 58,585 คน โดยประเภทความพิการที่มีมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ความพิการทางการเคลื่อนไหวจำนวน 137,564 คน ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 47,088 คน และความพิการทางการมองเห็น 40,331 คน

3.4.2 คนพิการที่สามารถทำงานในสถานประกอบการ

จากการสำรวจข้อมูลคนพิการโดยความร่วมมือของ อปท. และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่ามีจำนวนคนพิการในเขตจังหวัดนครชัยบุรินทร์ที่สามารถทำงานในสถานประกอบการได้ ในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 1,889 คน ปี พ.ศ. 2557 จำนวน 2,658 คน และปี พ.ศ. 2556 จำนวน 8,042 คน

ตารางที่ 16 คนพิการที่สามารถทำงานในสถานประกอบการ

จังหวัด	พ.ศ. 2556			พ.ศ. 2557		พ.ศ. 2558	
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นครราชสีมา	904	635	630	520	464	377	245
ชัยภูมิ	778	811	728	455	424	186	145
บุรีรัมย์	276	229	795	183	106	137	163
สุรินทร์	696	605	955	283	223	350	286
รวม	2654	2280	3108	1441	1217	1050	839
รวมทั้งหมด	8,042			2,658		1,889	

ที่มา: การสำรวจข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมของท้องถิ่น (อปท.)

3.4.3 คนพิการที่ถูกทอดทิ้ง/ไม่ได้รับความเอาใจใส่จากครอบครัว

คนพิการที่ถูกทอดทิ้ง/ไม่ได้รับความเอาใจใส่จากครอบครัวในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 382 คน ปี พ.ศ. 2557 จำนวน 600 คน และปี พ.ศ. 2556 จำนวน 533 คน โดยในปี พ.ศ. 2558 จังหวัดที่มีคนพิการที่ถูกทอดทิ้ง/ไม่ได้รับความเอาใจใส่จากครอบครัวมากที่สุด คือ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 137 คน รองลงมาคือจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 116 คน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 66 คน และจังหวัดชัยภูมิจำนวน 63 คน

ตารางที่ 17 คนพิการที่ถูกทอดทิ้ง/ไม่ได้รับความเอาใจใส่จากครอบครัว

จังหวัด	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558
นครราชสีมา	173	168	116
ชัยภูมิ	42	73	63
บุรีรัมย์	146	168	66
สุรินทร์	172	191	137
รวม	533	600	382

ที่มา: การสำรวจข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมของท้องถิ่น (อปท.) กลุ่มการประเมินผลสำนักตรวจและประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สถานการณ์เชิงประเด็น

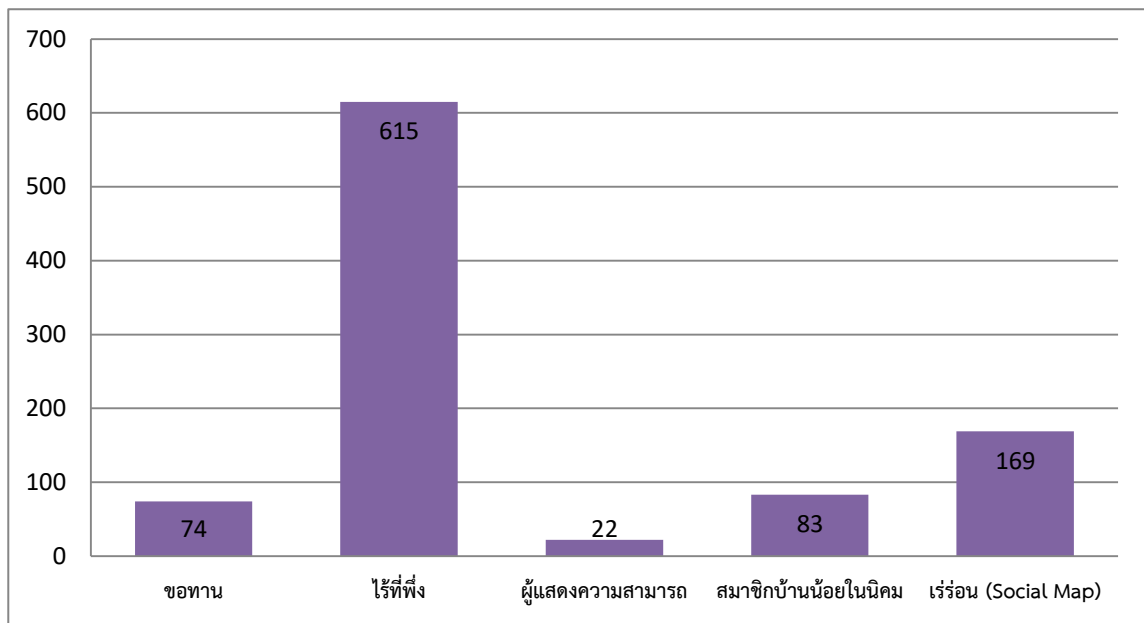
1. ขอทาน คนไร้ที่พึ่ง ผู้แสดงความสามารถ

“ขอทาน” หมายถึงบุคคลที่ดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยการขอเงิน หรือทรัพย์สิน หรือสิ่งของจากผู้อื่นโดยไม่ได้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ทรัพย์สินสิ่งที่ได้มาเป็นการแลกเปลี่ยน และไม่ใช้เป็นการขอกันในฐานะญาติมิตรให้ถือว่าเป็นขอทาน รวมถึงนำปมด้อยหรือความพิการออกมาแสดงเพื่อเรียกความสงสาร ยกเว้นการแสดงความสามารถ การขอเงินหรือทรัพย์สินกันในฐานะญาติมิตร หรือการเรียกรับตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไร ไม่ถือว่าเป็นขอทาน

“คนไร้ที่พึ่ง” หมายความว่า บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และให้รวมถึงบุคคลที่อยู่ในสภาวะยากลำบากและไม่อาจพึ่งพาบุคคลอื่นได้ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (พระราชบัญญัติ การคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. ๒๕๕๗)

“ผู้แสดงความสามารถ” การแสดงความสามารถ คือ การเล่นดนตรีหรือการแสดงอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินจากผู้ชมหรือผู้ฟัง ผู้ใดประสงค์จะเป็นผู้แสดงความสามารถ ไม่ที่จะเป็นการเล่นดนตรีหรือการแสดงอื่นใด ให้ผู้นั้นแจ้งเพื่อเป็นผู้แสดงความสามารถตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และเมื่อจะแสดงความสามารถในพื้นที่ใด ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่นั้น เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่ได้รับแจ้งแล้วให้ออกใบรับแจ้งไว้เป็นหลักฐาน

แผนภาพที่ 16 ขอทาน คนไร้ที่พึ่ง ผู้แสดงความสามารถ

กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์มี จำนวนคนขอทาน 74 คน คนไร้ที่พึ่ง 615 คน ผู้แสดงความสามารถ 22 คน มีสมาชิกบ้านน้อยในนิคม 83 คน และพบคนเร่ร่อนจากการสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม 169 คน

2. ค้ำมนุษย์

บทบาทภารกิจในการคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ ของสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ (บ้านนารีสวัสดิ์) จังหวัดนครราชสีมา

2.1 ภารกิจ

- 1) ให้ความคุ้มครองแก่เด็กหญิงและสตรีที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ ตาม พรบ.ป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551
- 2) สถานแรกรับตาม พรบ. ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มีอำนาจหน้าที่คุ้มครองดูแลเด็กหญิงอายุไม่เกิน 18 ปี ระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน
- 3) สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ รับเด็กหญิงต่อจากสถานแรกรับมีอำนาจดูแล ระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี
- 4) ทำหน้าที่เป็นศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือหญิงที่ประสบปัญหาทางสังคม

2.2 กลุ่มเป้าหมาย

- 1) เด็กและสตรีผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์
- 2) เด็กและสตรีกลุ่มเสี่ยงจากการค้ำมนุษย์
- 3) เด็กและสตรีผู้ประสบปัญหาทางสังคม

2.3 ผู้เสียหายและกลุ่มเสี่ยง (ณ วันที่ 31 เมษายน 2561)

- 1) มีผู้เสียหาย 31 ราย
- 2) กลุ่มเสี่ยง 15 ราย

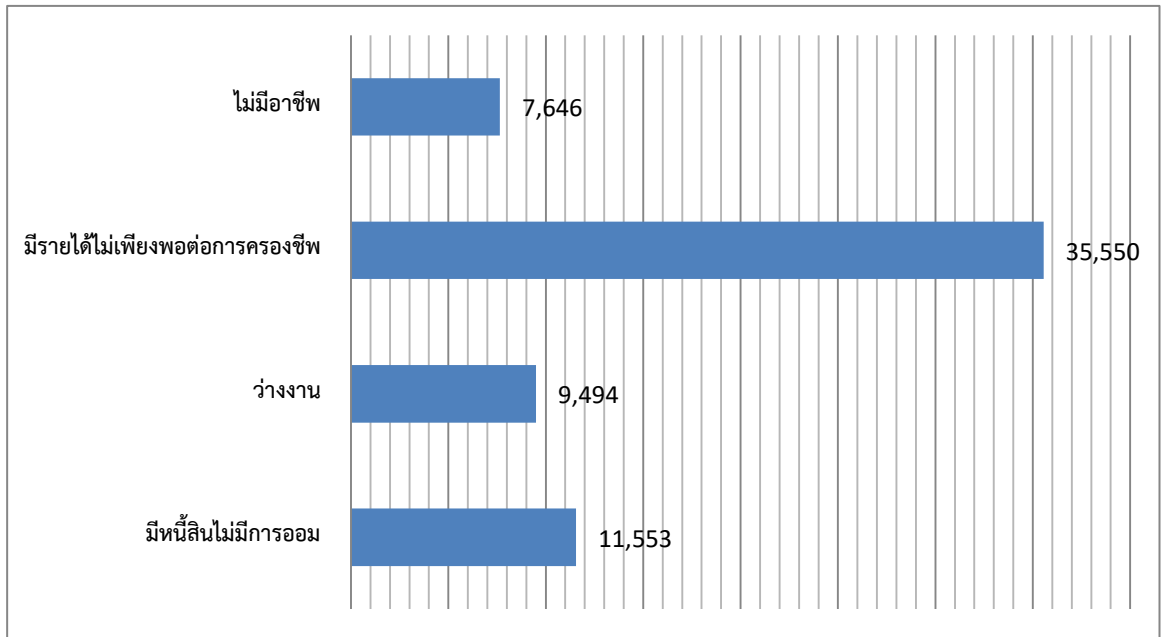
2.4 กระบวนการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ 14 ขั้นตอน

3. ผู้มีรายได้น้อย

จากผลการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีนทร์ พบว่าผู้ประสบปัญหาด้านรายได้ มีหนี้สินว่างงาน ไม่มีอาชีพ จำนวนทั้งหมด 64,243 ราย พบมากที่สุดที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 26,856 ราย รองลงมาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 19,414 ราย จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 11,964 ราย และจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 6,009 ราย

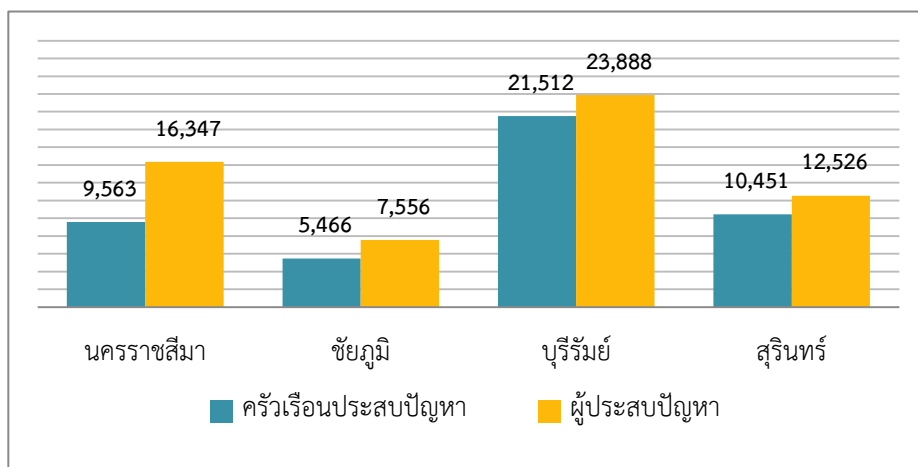
แผนภาพที่ 17 ผู้มีรายได้น้อย

สถานการณ์ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

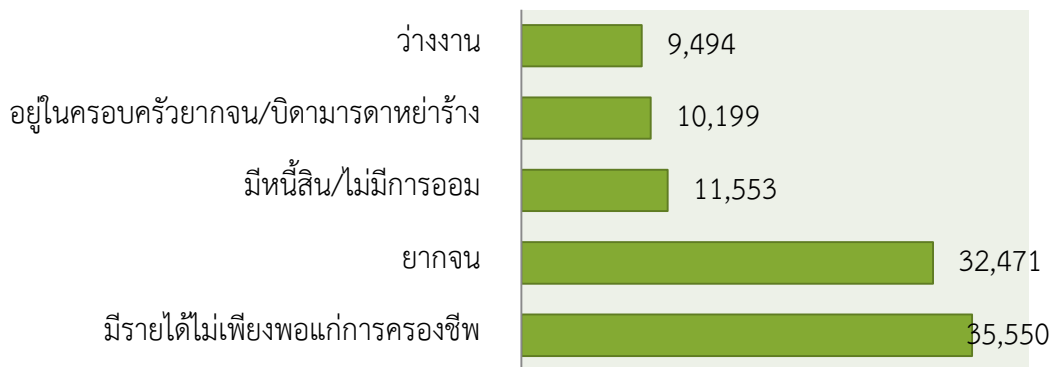
◆ การสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม Social Map

แผนภาพที่ 18 การสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม Social Map

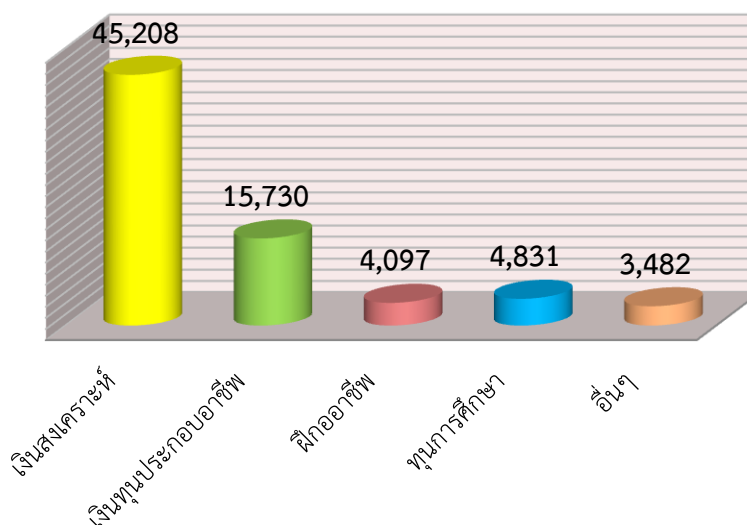
จากการสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม ของกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ พบว่า มีจำนวนครัวเรือนที่ประสบปัญหา ทั้งหมด 46,992 ครัวเรือน แบ่งเป็นจังหวัดนครราชสีมา 9,563 ครัวเรือน จังหวัดชัยภูมิ 5,466 ครัวเรือน จังหวัดบุรีรัมย์ 21,512 ครัวเรือน และจังหวัดสุรินทร์ 10,451 ครัวเรือน ผู้ประสบปัญหาทั้งหมด 60,317 คน แบ่งเป็นจังหวัดนครราชสีมา 16,347 คน จังหวัดชัยภูมิ 7,556 คน จังหวัดบุรีรัมย์ 23,888 คน และจังหวัดสุรินทร์ 12,526 คน โดยในจำนวนผู้ประสบปัญหาทั้งหมดนี้ มีผู้ที่ไม่เคยได้รับสวัสดิการจากรัฐ 9,708 คน โดยมีประเด็นปัญหาที่พบ 5 อันดับแรก คือ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ 35,550 คน ยากจน 32,471 คน มีหนี้สิน/ไม่มีการออม 11,553 คน อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง 10,199 คน ว่างาน 9,494 คน

แผนภาพที่ 19 ประเด็นปัญหา

โดยมีความต้องการ 5 อันดับแรก คือ ต้องการเงินสงเคราะห์ 45,208 คน ต้องการเงินทุนประกอบอาชีพ 15,730 คน ต้องการฝึกอาชีพ 4,097 คน ต้องการทุนการศึกษา 4,831 คน และอื่นๆ จำนวน 3,482 คน

แผนภาพที่ 20 ความต้องการ

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปสถานการณ์ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

1) สถิติอัตราการคลอดบุตร จากสถิติการคลอดของแม่วัยรุ่นไทย ปี พ.ศ. 2558 สำนักอนามัย การเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พบว่า กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์มีอัตราการ คลอดบุตรของแม่วัยรุ่นไทยที่มีอายุระหว่าง 14 – 19 ในปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 10,270 คน และปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 11,452 คน มีอัตราการคลอดบุตรเพิ่มขึ้น จำนวน 1,182 คน โดยมี แม่วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 10 – 14 ปี จำนวน 334 คน

2) สถิติการจดทะเบียนหย่า จากข้อมูลการจดทะเบียนหย่าของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนการจดทะเบียนหย่า 9,425 คน ปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 9,312 คนและปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 9,056 คน จะเห็นได้ว่าอัตราการจดทะเบียนหย่า เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีอัตราการจดทะเบียนหย่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 จำนวน 256 คน และในปี พ.ศ. 2560 มีการจดทะเบียนหย่าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 จำนวน 113 คน

3) โครงสร้างประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จากข้อมูลระบบสถิติ ทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2558 มีกลุ่มประชากร ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไปจำนวน 976,764 คน ในปี พ.ศ. 2559 มีประชากรผู้สูงอายุ จำนวน 1,007,642 คน และในปี พ.ศ. 2560 มีประชากรผู้สูงอายุจำนวน 1,048,349 คน จะเห็นได้ว่า จำนวนกลุ่มประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้น จากปี พ.ศ. 2558 จำนวน 30,878 คน และใน พ.ศ. 2560 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2559 จำนวน 40,707 คน โดยมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่เป็นเพศหญิงมากกว่าประชากรผู้สูงอายุเพศชายทุกปี

4) การจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม (Social Map) จากข้อมูลการจัดเก็บผู้ประสบ ปัญหาทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัด นครชัยบุรินทร์ (จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์) พบว่ามี จำนวนผู้ประสบปัญหาทั้งหมด 60,317 คน แบ่งเป็นจังหวัดนครราชสีมา 16,347 คน จังหวัดชัยภูมิ 7,556 คน จังหวัดบุรีรัมย์ 23,888 คน และจังหวัดสุรินทร์ 12,526 คน โดยในจำนวนผู้ประสบปัญหา ทั้งหมดนี้มีผู้ที่ไม่เคยได้รับสวัสดิการจากรัฐ จำนวน 9,708 คน ประเด็นปัญหาที่พบ 5 อันดับแรกคือ มีรายได้ ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ 35,550 คน ยากจน 32,471 คน มีหนี้สิน/ไม่มีการออม 11,553 คน อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง 10,199 คน ว่างงาน 9,494 คน จากการสำรวจ ถึงความต้องการของประชาชนที่ประสบปัญหาพบว่ามีความต้องการ 5 อันดับแรก คือต้องการเงินสงเคราะห์ 45,208 คน ต้องการเงินทุนประกอบอาชีพ 15,730 คน ต้องการฝึกอาชีพ 4,097 คน ต้องการทุนการศึกษา 4,831 คน และอื่นๆ 3,482 คน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การดำเนินนโยบายเกี่ยวกับการคลอডของแม่ข่ายรุ่นไทย ควรดำเนินการร่วมกับองค์กรภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ทำงานกับกลุ่มเป้าหมายและมีองค์ความรู้ สถิติ ข้อมูลต่างๆ ที่สามารถเป็นประโยชน์ในการดำเนินการ เพื่อลดปัญหาการตั้งครุภก่อนวัยอันควรได้ รวมถึงการส่งเสริมสถาบันครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรหลาน

2) การดำเนินนโยบาย ด้านความมั่นคงของครอบครัว เพื่อลดอัตราการจดทะเบียนหย่า เนื่องจากการจดทะเบียนหย่า เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาในครอบครัว คนในครอบครัว และอาจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา ดังนั้นรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านการลดปัญหาครอบครัว ควรมีนโยบาย แผนงานโครงการส่งเสริมและสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น

3) การดำเนินนโยบายด้านผู้สูงอายุ จากสถิติการเพิ่มจำนวนประชากรของผู้สูงอายุ และการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย รัฐบาลควรมีนโยบายเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุมากขึ้น เช่น ด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านการส่งเสริมอาชีพรายได้ให้กับผู้สูงอายุ ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ของผู้สูงอายุ รวมถึงการเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนที่ก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุด้วย

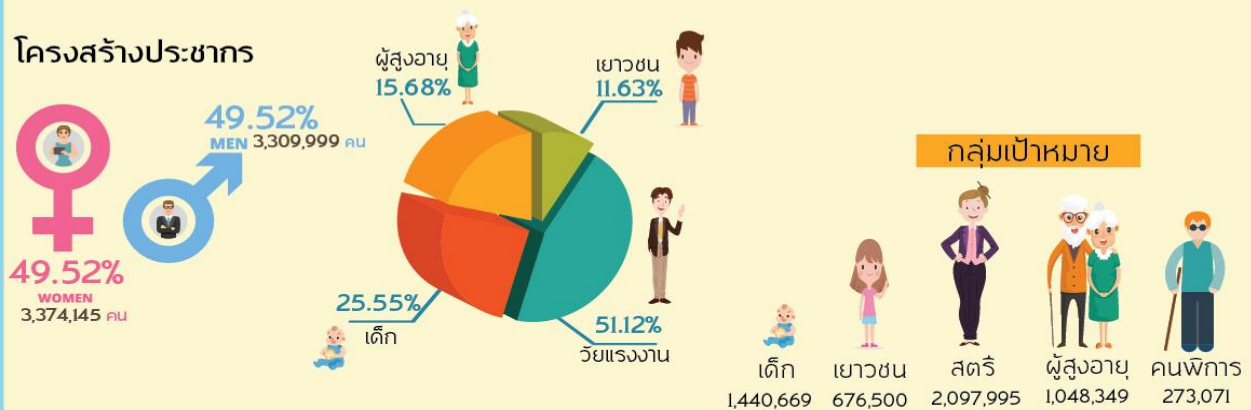
4) จากผลการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม (Social Map) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ พบปัญหาเกี่ยวกับรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ปัญหาความยากจนมากที่สุด ซึ่งให้เห็นถึงปัญหาทางเศรษฐกิจในกลุ่มจังหวัด แม้ที่ผ่านมารัฐบาลได้มีนโยบายในการให้สวัสดิการค่าครองชีพให้ประชาชนแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถลดปัญหาความยากจน และปัญหาค่าครองชีพให้กับประชาชนได้ ดังนั้น รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีแผนงานโครงการในการเพิ่มช่องทางในการสร้างรายได้ให้กับประชาชนมากกว่าการให้สวัสดิการที่เป็นตัวเงิน

ภาคผนวก

สถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

โครงสร้างประชากร

สถานการณ์ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

สถิติการคลอดบุตรของแม่วัยรุ่นไทย

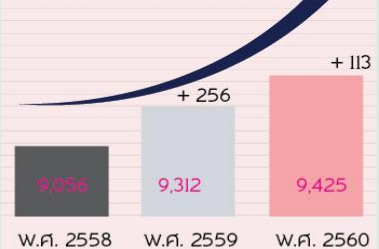

นครราชสีมา 4,403 คน
ชัยภูมิ 1,819 คน
บุรีรัมย์ 2,978 คน
สุรินทร์ 2,252 คน
รวม 11,452 คน

แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุ

สถิติการจดทะเบียนหย่า

การจัดเก็บข้อมูล Social Map

ผู้ประสบปัญหาทางสังคม

นครราชสีมา ผู้ประสบปัญหา 16,347 ราย

ชัยภูมิ ผู้ประสบปัญหา 7,556 ราย

บุรีรัมย์ ผู้ประสบปัญหา 23,888 ราย

สุรินทร์ ผู้ประสบปัญหา 12,526 ราย

ผู้ประสบปัญหาจำนวน 60,317 ราย

SOCIAL MAP

นครชัยบุรินทร์

ครัวเรือนประสบปัญหา 46,992 ครัวเรือน
ผู้ประสบปัญหาจำนวน 60,317 ราย
จำนวนคนพิการ 26,942 ราย

แยกตามรายจังหวัด

นครราชสีมา ครัวเรือนประสบปัญหา 9,563 ครัวเรือน จำนวนผู้ประสบปัญหา 16,347 ราย

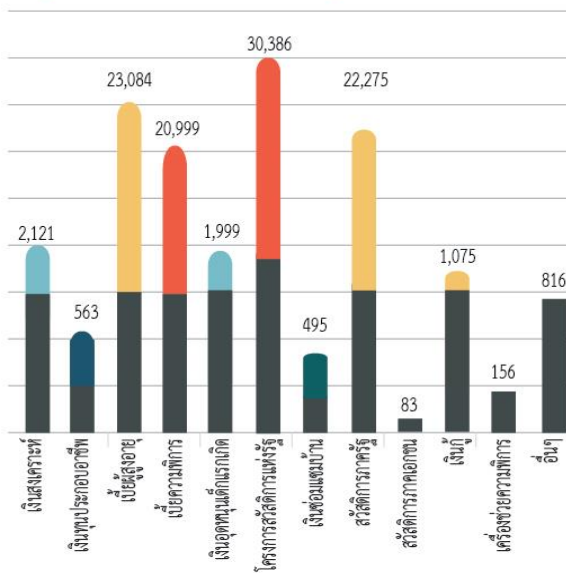
ชัยภูมิ ครัวเรือนประสบปัญหา 5,466 ครัวเรือน จำนวนผู้ประสบปัญหา 7,556 ราย

บุรีรัมย์ ครัวเรือนประสบปัญหา 21,512 ครัวเรือน จำนวนผู้ประสบปัญหา 23,888 ราย

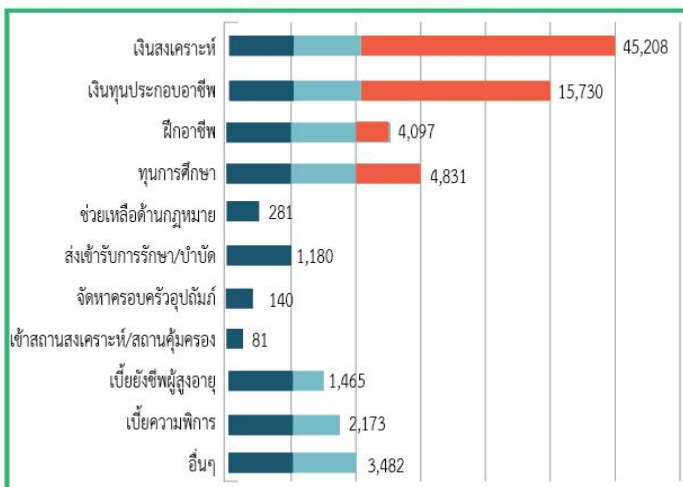
สุรินทร์ ครัวเรือนประสบปัญหา 10,451 ครัวเรือน จำนวนผู้ประสบปัญหา 12,526 ราย

สวัสดิการที่เคยได้รับ

✓ เคยได้รับ 27,558 ราย ✗ ไม่เคยได้รับ 9,708 ราย

ความต้องการ

ประเด็นปัญหา

ลำดับ	ประเด็นปัญหา	จำนวน(ราย)
1	เร่ร่อน	169
2	กำพร้า	1,437
3	อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาอยู่ร้างแยกกันอยู่	10,199
4	ต้องรับภาระหนี้ในครอบครัวเกินวัย/กำลังความสามารถ	2,849
5	ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้	2,301
6	เสี่ยงต่อการกระทำผิด	329
7	ประพฤติดนไม่เหมาะสม	216
8	ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว	6,129
9	ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม	446
10	ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว	68
11	เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น	42
12	ตั้งครกในวัยรุ่นและไม่พร้อมในการเลี้ยงดูบุตร	149
13	ถูกบังคับใช้แรงงาน	12
14	ไม่เรียนหนังสือ	777
15	ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร	63
16	ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/ไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย	6,898
17	ถูกละเมิดทางเพศ	39
18	ม่ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง	1,300
19	ยากจน	32,471
20	ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง	976
21	ถูกแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ	11
22	การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ	12
23	ถูกทอดทิ้งอยู่ตามลำพัง ไม่มีผู้ดูแล	2,113
24	ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ	747
25	มีหนี้สิน และไม่มีการออม	11,553
26	ยังไม่ได้จดทะเบียนคนพิการ	985
27	ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	229
28	ขาดแคลนกายอุปกรณ์	715
29	เจ็บป่วยเรื้อรัง	7,451
30	ว่างงาน	9,494
31	ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ	2,354
32	ขาดโอกาสทางการศึกษา	739
33	มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	35,550
34	จิตเวช	1,250
35	ติดเชื้อเอชไอวี/ได้รับผลกระทบจากเชื้อเอชไอวี	354
36	ไม่มีอาชีพ	7,646
37	อื่นๆ	1,591

จัดทำ ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2561

จัดทำโดย สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 5
ที่อยู่ 211 หมู่ที่ 1 ต.นิคมสร้างตนเอง อ.พนมไพร จ.นครราชสีมา 30110

0 4496 5501
0 4496 5500

TPS05@HOTMAIL.COM

HTTPS://TPS05.A-SOCIETY.GO.TH

บรรณานุกรม

- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พิมพ์ครั้งที่ 1 สถิติการคลอดของแม่
วัยรุ่นไทย พ.ศ. 2558 Statistics On Adolescent Births, Thai Land 2015
พิมพ์เมื่อ เมษายน พ.ศ. 2560
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2561) ระบบสถิติทางการทะเบียน ณ เดือน ธันวาคม 2560
สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 2561 จาก <http://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statTDD/>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2561) ข้อมูลจากการสำรวจ
ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 2561
จาก <http://statbbi.nso.go.th/sport/index.aspx>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2561) สถิติการศึกษา
สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 2561 จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/index>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2561) สถิติสุขภาพ
สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 2561 จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/index>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2561) สถิติรายได้และ
รายจ่ายครัวเรือน สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 2561 จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/th/index>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2561) การสำรวจภาวะการ
ทำงานของประชากร สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 2561 จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/th/index>
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (2561) แผนพัฒนา
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ฉบับทบทวน พ.ศ. 2562
สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561 จาก http://www.osmnortheast-s1.moi.go.th/plan_develop.php
- สำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2561) ข้อมูลทางการปกครอง
สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 2561 จาก https://multi.dopa.go.th/pab/main/web_index
- Health Data Center กระทรวงสาธารณสุข (2561) จำนวนหน่วยงานสาธารณสุข
สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 2561 จาก https://hdcservice.moph.go.th/phpcat_id=b4106183b2f2915d